

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA

CONSELLERIA D'HABITATGE, TERRITORI I MOBILITAT

1002

Resolució de la directora general d'Harmonització Urbanística i Avaluació Ambiental per la qual es formula l'informe d'impacte ambiental del projecte d'infraestructures de regadiu amb aigües regenerades a Sant Lluís-Menorca. (Exp. 248A/2024)

Vist l'informe tècnic amb proposta de resolució de dia 20 de maig de 2025, i d'acord amb l'apartat 1 de l'article únic del Decret 5/2024, de 29 de maig, pel qual s'estableixen les competències i l'estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears

RESOLC FORMULAR:

La declaració d'impacte ambiental sobre el projecte d'infraestructures de regadiu amb aigües regenerades a Sant Lluís-Menorca , en el termes següents:

D'acord amb el punt 1 de l'article 7 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, han de ser objecte d'avaluació d'impacte ambiental ordinària, entre d'altres, els projectes compresos a l'annex I, així com els projectes que, presentant-se fraccionats, assoleixin els llindars de l'annex I mitjançant l'acumulació de les magnituds o dimensions de cadascun dels projectes considerats. Entre els projectes inclosos a l'annex I, el projecte objecte del present informe s'inclou a la lletra c) del grup 1 (agricultura, silvicultura, aqüicultura i ramaderia):

Proyectos de gestión de recursos hídricos para la agricultura, incluida la transformación en regadío y la mejora o consolidación del regadío, que afecten a más de 100 ha

Per tant, el projecte s'ha de tramitar com una Avaluació d'Impacte Ambiental Ordinària i seguir el procediment establert a la secció 1a del Capítol II d'avaluació d'impacte ambiental de projectes del Títol II d'avaluació ambiental de la Llei 21/2013. S'han de complir també les prescripcions dels articles 21 i 22 del Text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears, aprovat pel Decret legislatiu 1/2020, de 28 d'agost, que li siguin d'aplicació.

1. Informació del projecte: objecte, ubicació i descripció

1. El projecte d'infraestructures de regadiu amb aigües regenerades a Sant Lluís-Menorca, signat digitalment en data 31 de gener de 2025 pel cap de servei de Reforma i Desenvolupament Agrari i redactat per l'enginyera agrònoma Beatriz Lanuza Fuentes, de l'Empresa de Transformación Agraria SA, té per objecte la definició de les obres i instal·lacions necessàries per a l'aprofitament de les aigües regenerades per a regadiu de l'EDAR de Sant Lluís, la qual va depurar un cabal de 510.189 m3 l'any 2023. La superfície regable serà de 124,57 ha repartides entre 19 parcel·les. Es pretén incentivar i potenciar l'activitat agrícola a l'illa de Menorca i poder satisfer les necessitats de reg al llarg de l'any. A la documentació presentada es destaca que l'execució del projecte servirà per evitar la sobreexplotació dels aqüífers i la seva possible salinització.

2. D'acord amb la disposició addicional vuitena de la Llei 11/2022, de 28 de desembre, de pressuposts generals de la comunitat autònoma de les Illes Balears per a l'any 2023, es declaren d'interès general les obres d'infraestructures hidràuliques inherents al projecte d'infraestructures de reg amb aigua regenerada a Sant Lluís (Menorca).

3. Actualment, a l'àrea afectada pel projecte es destinen 76 ha a regadiu, la qual cosa suposa un consum anual d'aigua de 162.720,86 m3. Aquesta aigua prové dels pous existents a la zona. Amb l'execució del projecte la superfície de regadiu serà de 124,57 ha (repartides entre 19 parcel·les) i el consum d'aigua, de 394.223 m3 anuals. Després de l'execució del projecte, tota l'aigua necessària per al regadiu provindrà del sistema de regeneració d'aigües residuals de l'EDAR de Sant Lluís.

4. D'acord amb la documentació presentada, l'EDAR de Sant Lluís no disposa d'emissari submergiu. Una part de l'efluent depurat es reutilitza per al reg de zones verdes públiques, jardins privats i per a cisternes d'inodors de complexos hotelers i l'altra part s'infiltra sobre el terreny. Per una altra banda, la DGRH ha dut a terme una prova pilot de recàrrega artificial mitjançant aigua regenerada, la qual s'ha sotmès a un procediment d'osmosi, al voltant de la depuradora de Sant Lluís, amb una infiltració de 100 m3/dia.

5. Al projecte es preveuen les actuacions següents:

a) Obra de presa per a la captació de l'aigua procedent de l'EDAR de Sant Lluís. Estació d'impulsió i conducció de l'EDAR de Sant Lluís al sistema terciari. Per a la captació de l'aigua es crearà una derivació a la sortida de les bombes existents de l'EDAR i s'instal·larà una conducció d'impulsió pel camí i part de la parcel·la on s'ubica la bassa des de l'EDAR fins al sistema terciari.

b) Implantació d'un sistema terciari a la bassa de regulació. El tractament terciari, el qual està enfocat en una major eliminació de SS i una millor desinfecció de l'efluent, constarà de les etapes següents:

- Filtrat previ a la microfiltració amb una cabal de 200 m³/h i 100 micres per a eliminar els sòlids de major mida i facilitar el funcionament de la següent etapa de filtrat.
- Procés de microfiltració amb discs per a un cabal de 150 m³/h i 10 micres per a eliminar els sòlids més fins com ara els ous de nematodes.
- Els rentats del tamís rotatiu i de la microfiltració es conduiran a un dipòsit per a decantar l'aigua clarificada per la part superior. Aquesta aigua es dirigirà a la capçalera del sistema terciari i els fangs generats seran lliurats a un gestor autoritzat.
- Injecció d'àcid hipoclorós a dos punts: abans de l'etapa de microfiltració i després de passar per les bombes de l'estació de bombament a xarxa de reg.

c) Construcció d'una bassa de regulació per a l'emmagatzematge de l'aigua procedent de l'EDAR de Sant Lluís. La bassa, de 47.100 m² de superfície, s'ubicarà a la part més baixa de parcel·la 293 del polígon 4 del TM de Sant Lluís i a uns 400 m de l'EDAR. La bassa es construirà de forma semiexcavada i s'aprofitaran els materials de l'excavació per a la formació dels talussos. Els terraplens tendran forma trapezial, amb una amplària de coronació de 5 m a la part superior. El sistema d'impermeabilització (fons i talussos) constarà d'una geomembrana de polietilè d'alta densitat d'1,5 mm i un geotextil de 400 g/m². El volum d'aigua emmagatzemada serà de 100.030 m³. Es preveu la instal·lació d'un sistema d'aeració al fons de la bassa per tal d'oxigenar els estrats més profunds. Per a accedir a la bassa, s'aprofitarà el camí d'accés a l'EDAR des de la carretera Me-8 (Maó-Alcaufar).

d) Estacions de bombament. Es preveu l'execució de diversos sistemes de bombament per a la impulsió d'aigua des de l'EDAR fins als hidrants. El primer sistema de bombament s'instal·larà als voltants de l'EDAR de Sant Lluís, amb l'objectiu d'abastir d'aigua la parcel·la on s'ubica la bassa. Aquesta estació impulsarà aigua des de l'EDAR fins als equips de filtració ubicats al costat de la bassa (EBT). Després dels equips de tractament terciari, es preveu un pou de bombament d'impulsió a la bassa (EB1). Finalment i per tal de garantir un cabal i una pressió suficients als hidrants projectats, s'instal·larà una estació de bombament al costat de la bassa (EB2).

Les instal·lacions ubicades a la sortida de la bassa estaran protegides a l'interior d'una caseta de 22,0 x 8,2 m de planta i una altura variable entre 3 i 6 m.

e) Xarxa de reg i hidrants. La xarxa de reg abastirà a les parcel·les dels propietaris beneficiaris. A les parcel·les assignades, s'instal·laran hidrants des de les quals se servirà als regants. La xarxa tindrà una longitud total de 9.872 m i constarà de 15 hidrants. La pressió mínima a cada hidrant serà de 30 m.c.a. La ràtio superfície/hidrant serà de 10,68 ha/hidrant. Les canonades aniran soterrades des de 0,62 m fins a 1,06 m a partir de la superfície del terreny a la generatriu superior en funció del diàmetre de la canonada.

f) Telecontrol. El sistema de telecontrol s'instal·larà al costat de l'EB2. La xarxa està conformada per una sèrie de terminals remotes, les quals disposen del maquinari necessari per a actuar sobre les electrovàlvules que permeten o impedeixen el pas de l'aigua a les diferents finques.

g) Electrificació. Per tal de garantir el subministrament elèctric a les instal·lacions projectades es preveuen dos centres de transformació, un per a l'estació de bombament de l'EDAR i un altre per al sistema estació de bombament bassa + terciari i dues instal·lacions de mitja tensió (en el cas del sistema bombament bassa + terciari serà de 250 kVA i per a l'estació de bombament, de 100 kVA). Per a subministrar energia al sistema de telecontrol, s'instal·larà un sistema de captació d'energia solar a cada un dels hidrants.

6. D'acord amb el projecte, el traçat de la xarxa s'ha dissenyat, en la mesura del possible, per l'interior de parcel·les regables o bé seguint camins públics.

7. Les parcel·les regables es mostren a la taula següent:

Hidrant	Polígon	Parcel·la	Ref. cadastral	Superfície regable (ha)	Cultiu
1	5	8	07052A00500008	1,42	Hortícola
2	5	19	07052A00500019	10,1	Olivera Ametller
3	5	165	07052A00500165	2,72	Hortícola
4	5	15	07052A00500015	1,84	Hortícola
5	4	310	07052A00400310	12,89	Cereal
6	4	294	07052A00400294	8,68	Cereal

Hidrant	Polígon	Parcel·la	Ref. cadastral	Superfície regable (ha)	Cultiu
7	4	30	07052A00400030	28,82	Alfals, cereal
	4	695	07052A00400695	3,71	Alfals
8	4	26	07052A00400026	14,45	Alfals, cereal
9	4	25	07052A00400025	8,04	Alfals
	4	425	07052A00400425	0,86	Alfals
10	4	464	07052A00400464	3,17	Olivera
11	4	14	07052A00400014	2,95	Cereal
	4	457	07052A00400457	0,53	Hortícola
	4	459	07052A00400459	2,22	Alfals
12	4	15	07052A00400015	6,41	Blat de moro
13	3	11	07052A00300011	5,95	Cereal
14	4	7	07052A00400007	0,56	Hortícola
15	4	701	07052A00400701	9,24	Olivera
					Cereal

8. Amb l'execució del projecte s'implementaran regs de suport per a augmentar els rendiments dels cultius que actualment es practiquen en la zona. Aquests cultius són d'una agricultura tradicional de secà, per la qual cosa el reg de suport permetrà augmentar el rendiment.

9. El pressupost d'execució material del projecte ascendeix a 7.625.000 euros i inclou partides específiques per a la implantació de les mesures ambientals (44.860,19 euros).

2. Elements ambientals significatius de l'entorn del projecte

1. D'acord amb el Pla Territorial Insular de Menorca, la infraestructura prevista es troba a sòl rústic protegit AANP, ANIT i risc d'incendis i a sòl rústic comú amb la categoria d'AIA i SRG. Segons el planejament de Sant Lluís la infraestructura es troba a sòl rústic protegit AANP, ANIT, contaminació d'aqüífers i a sòl rústic comú amb la categoria d'AIA i SRG. En el cas concret de la bassa, aquest element del projecte s'ubica a sòl rústic protegit, amb la categoria ANIT.

2. L'entorn del projecte forma part dels alzinars protegits segons el Decret 130/2001, de 23 de novembre, pel qual s'aprova la delimitació a escala 1:5.000 de les àrees d'alzinar protegit.

3. Les actuacions projectades no estan afectades per cap espai natural protegit per la Llei 5/2005, de 26 de maig, per a la conservació dels espais de rellevància ambiental (LECO). Tampoc formen part de Xarxa Natura 2000.

4. Part de la infraestructura projectada, incloent-hi la bassa, es troba a Zona d'Alt Risc d'Incendi Forestal (ZAR).

5. Pel que fa als hàbitats:

a) A l'informe del Servei de Protecció d'Espècies s'indica que «l'hàbitat afectat per la zona d'execució de les obres es correspon amb l'ullastrar menorquí (*Prasio-Oleetum silvestris*). Hi ha una gran extensió de l'hàbitat prioritari 6220* Prats i erms mediterranis amb gramínies i anuals, basòfils (*Thero Brachypodietea*). També queden incloses zones d'alzinar».

b) Tal com s'explica a l'estudi d'impacte ambiental, a la zona a on s'ubica la bassa no hi ha hàbitats d'interès comunitari. Pel que fa a l'entorn de la bassa i segons les dades de la capa «Hàbitats d'interès comunitari majoritari 2022 Illes Balears» del visor IDEIB, s'hi troben els hàbitats següents:

- Hàbitat 5330 Matolls termomediterranis i predesèrtics.
- Hàbitat 6220* Prats i erms mediterranis amb gramínies i anuals, basòfils (*Thero-Brachypodietea*). Aquest hàbitat està considerat com a prioritari per la Directiva 92/43/CEE del Consell, de 21 de maig de 1992, relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i de la flora silvestres.
- Hàbitat 9340. Alzinars *Quercus ilex* i *Quercus rotundifolia*.

6. D'acord amb l'informe del Servei de Protecció d'Espècies, «les espècies més rellevants presents a la zona són:

- a) Plantes: *Santolina chamaecyparissus*, *Paeonia cambessedesii*, *Rhamnus alaternus*.
- b) Mamífers *Atelerix algirus* i els quiròpters *Hypsugo savii*, *Pipistrellus kuhlii* i *Rhinolophus ferrumequinum*.
- c) Aucells *Gulosus aristotelis*, *Burhinus oedicnemus*.
- d) Rèptils i amfibis *Testudo hermanni*, *Macroprotodon mauritanicus*, *Rhinechis scalaris*, *Bufo balearicus*, *Hyla meridionalis*.

7. Part de la xarxa de reg i de les parcel·les regables es troben a zona de risc d'erosió, zona de risc d'inundació, a una zona potencialment inundable i a zona de policia de torrent.

8. Pel que fa a la **protecció de l'aigua subterrània**:

a) A l'àmbit del projecte es troba la massa d'aigua 1901M1 Maó (aquífer poc profund, estat quantitatiu dolent, estat qualitatiu bo, **en risc per nitrats i clorurs**). La vulnerabilitat a la contaminació d'aquífers és moderada.

b) Tota la superfície de la massa 1901M1 Maó es considera com a zona vulnerable a la contaminació per nitrats procedents de fonts agràries de les Illes Balears d'acord amb el Decret 18/2023, de 27 de març, pel qual es designen les zones vulnerables per la contaminació de nitrats procedents de fonts agràries de les Illes Balears i s'aprova el Programa de seguiment i control del domini públic hidràulic.

c) L'àrea afectada pel projecte es troba en el perímetre de restriccions màximes i moderades de diversos pous de proveïment urbà.

9. D'acord amb la informació disponible per a l'any 2022 a la web d'ABAQUA

(<https://abaqua.cat/ca/seccio/3-8salinitat-de-les-aigues-residuals-dentrada-del-clavegueram-municipal/>), un 46,69% del cabal de l'aigua residual d'entrada del clavegueram de Sant Lluís té un excés de salinitat.

A la taula 6 de l'annex 6 del projecte es mostren les dades aportades per ABAQUA relatives a les concentracions mensuals de clorurs registrades a l'aigua d'entrada i sortida de l'EDAR de Sant Lluís durant 2023. La concentració mitjana de clorurs de l'aigua depurada és de 475,3 mg/L i la de l'aigua d'entrada de l'EDAR, de 511,3 mg/L. D'acord amb el Pla Hidrològic de tercer cicle, la concentració mitjana de clorurs per al període 2013-2018 per a la massa 1901M1 Maó és de 209 mg/l (amb tendència a baixar). Per tant, **les concentracions de clorurs de l'aigua depurada són considerablement superiors a la mitjana de clorurs que presenta l'aquífer**.

Per una altra banda, a l'estudi hidrogeològic s'inclou una caracterització de la qualitat química de les aigües subterrànies a partir de les dades proporcionades pel Servei d'Aigües Subterrànies. S'inclouen punts de control tant aigua amunt com aigua avall de la zona de reg. A l'estudi hidrogeològic s'aporta un mapa d'isoclorurs i d'isonitrats de l'àmbit.

10. Part de la zona afectada pel projecte es troba a una àrea d'influència d'una zona sensible per risc d'eutrofització (ESCM707).

11. D'acord amb el Pla de la gestió sostenible de l'aigua de Sant Lluís, «*el tractament terciari de l'EDAR Sant Lluís permet la reutilització d'una part de les aigües que arriben a aquesta depuradora. El 2001 la DGRH aprovà la concessió a la Comunitat d'usuaris d'aigües depurades procedents de l'EDAR Sant Lluís de 200.000 m³ anuals d'aigües depurades per a reg de zones verdes públiques, jardins privats i per a cisternes d'inodors de complexos hotelers. Recentment, s'ha prorrogat la concessió pels 10 anys vinents*». Al pla s'explica també que «*l'aigua regenerada aprofitada anualment per la comunitat és variable. Els valors mitjans es situen en 64.355,95 m³/any, un 32,98% de la concessió aprovada per la DGRH, però cal fer notar que després d'assolir un pic de consum el 2005 amb 93.508 m³/any, els volums utilitzats han anat disminuint fins a situar-se en 47.297 m³/any el 2019 (a part dels 32.276 m³/any en 2020 en situació de pandèmia) però posteriorment s'han recuperat. Pel 2022 el consum és de 54.162 m³/any*».

12. Pel que fa al paisatge, a la zona a on s'ubicarà la bassa, la vegetació és escassa i el sòl és sec i pedregós. S'hi troben alguns ullastrs de baixa altura i algunes espècies arbustives. La topografia del terreny és plana. A l'estudi d'impacte ambiental es conclou que a l'entorn de la bassa la qualitat del paisatge extrínsec és baixa.

13. Pel que fa al patrimoni, a l'annex 3 de l'estudi d'impacte ambiental s'inclou l'informe d'afectació patrimonial pel projecte redactat per l'arqueòloga Irene Riudavets González. Aquest informe conté una relació dels elements patrimonials (de tipus arqueològic, etnològic, arquitectònic, paleontològic i militar) que es troben dins els límits de la zona d'emplaçament del projecte. L'informe no fa una valoració sobre quins d'aquests béns es poden veure afectats pel projecte ni concreta mesures de protecció.

3. Resum del procés d'avaluació

Fase d'informació pública i de consultes

El passat 21 de setembre de 2024 es va publicar en el BOIB núm. 124 la informació pública d'avaluació d'impacte ambiental del projecte d'infraestructures de regadiu amb aigües regenerades a Sant Lluís-Menorca. S'han presentat diverses al·legacions (una del GOB, una altra de l'Associació de Empresarios de Explotaciones Agrarias de Menorca (AGRAME) i una en relació amb la finca Binissafuller Nou).

Durant la informació pública han estat consultades les administracions i persones interessades següents:

- Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural, Direcció General de Medi Natural i Gestió Forestal, Servei de Protecció d'Espècies.

- Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural, Direcció General de Medi Natural i Gestió Forestal, Servei de Gestió Forestal i Protecció del Sòl.
- Conselleria de la Mar i del Cicle de l'Aigua, Direcció General de Recursos Hídrics, Servei d'Estudis i Planificació.
- Conselleria de la Mar i del Cicle de l'Aigua, Direcció General de Recursos Hídrics, Servei d'Aigües Subterrànies.
- Conselleria de la Mar i del Cicle de l'Aigua, Direcció General de Recursos Hídrics, Servei de Gestió del Domini Públic Hidràulic.
- Conselleria d'Empresa, Ocupació i Energia, Direcció General d'Economia Circular, Transició Energètica i Canvi Climàtic, Servei de Canvi Climàtic i Atmosfera.
- Conselleria de Presidència i Administracions Públiques, Direcció General d'Emergències i Interior.
- Conselleria de Salut, Direcció General de Salut Pública.
- Consell Insular de Menorca, Departament de Cultura, Educació, Joventut i Esports, Direcció Insular d'Educació, Cultura i Patrimoni.
- Consell Insular de Menorca, Departament d'Economia i Serveis Generals, Direcció Insular d'Economia, Àrea d'Agricultura.
- Consell Insular de Menorca, Departament d'Economia i Territori, Direcció Insular d'Ordenació Territorial.
- Consell Insular de Menorca, Departament de Medi Ambient, Reserva de la Biosfera i Cooperació.
- Consell Insular de Menorca, Departament de Mobilitat, Direcció Insular de Carreteres.
- Ajuntament de Sant Lluís.
- AENA.
- GOB.

A dia d'avui dins l'expedient consten els informes de la Direcció General d'Emergències i Interior, del Servei de Salut Ambiental, del Servei de Canvi Climàtic i Atmosfera, de l'Ajuntament de Sant Lluís, del Servei de Protecció d'Espècies, la Subdirecció General d'Aeroports i Navegació Aèria, el Departament Medi Ambient, Reserva de Biosfera i Cooperació Local del Consell insular de Menorca i del Servei d'Estudis i Planificació.

El Servei de Salut Ambiental va informar el següent:

S'informa favorablement condicionat a:

1. *Compliment de la normativa sectorial en vigor: Reial Decret 1085/2024, de 22 d'octubre, pel qual s'aprova el Reglament de reutilització de l'aigua i es modifiquen diversos reials decrets que regulen la gestió de l'aigua; Reglament (UE) 2020/741 del Parlament Europeu i del Consell, de 25 de maig de 2020, relatiu als requisits mínims per a la reutilització de l'aigua.*

2. *Aquest informe és relatiu únicament al tràmit ambiental i, per tant, s'haurà de seguir el tràmit del projecte corresponent.*

La Direcció General d'Emergències va remetre l'informe de data 29 de maig de 2023, al qual es va concloure el següent:

Una vegada examinada la documentació, es considera que el projecte d'infraestructures de regadiu amb aigües regenerades al terme municipal de Sant Lluís avalua adequadament els riscos.

Tot i això, s'han de tenir en compte les següents consideracions:

- *El Pla especial de Protecció Civil enfront dels riscos d'inundacions (INUNBAL) al qual fa referència la documentació no és el vigent (Decret 1/2022, de 3 de gener).*
- *El titular haurà de tramitar la classificació en funció del risc potencial de la bassa com a tipus A a l'Administració Hidràulica, que l'haurà d'aprovar per resolució.*
- *Com a bassa classificada com a tipus A, és obligatòria la redacció, aprovació i implantació del Pla d'Emergència de la bassa.*

El Servei de Canvi Climàtic i Atmosfera va concloure el següent:

En relació a la perspectiva climàtica, no es preveu que el projecte pugui causar efectes ambientals significatius, sempre que es compleixin les mesures adoptades i el Pla de Vigilància Ambiental i sempre que s'incloguin els següents condicionants:

1. *Incloure la petjada de carboni associada al procés constructiu i materials d'obra de les instal·lacions.*
2. *En la fase de funcionament, s'ha d'implantar un sistema de generació d'energia renovable a les estacions de bombeig.*
3. *Incloure la mesura que en la fase de licitació s'ha de complir amb els articles 68 i 71 de la Llei 10/2019, d'acord amb el punt 1 anterior.*

En relació amb l'informe del Servei de Canvi Climàtic i Atmosfera, al document «Informe a les al·legacions presentades al projecte d'Infraestructures de Regadiu amb Aigües Regenerades a Sant Lluís - Menorca i el seu estudi d'impacte ambiental» s'explica que es tendran en compte les conclusions de l'informe i que a fi d'evitar la generació d'emissions associades a aquest consum, la Conselleria d'Agricultura,

Pesca i Medi natural juntament amb l'Institut Balear de l'Energia, estan duent a terme la instal·lació de plaques fotovoltaiques en la làmina d'aigua de les basses de regulació per a autoconsum.

A la notificació de la secretària de l'Ajuntament de Sant Lluís s'indica el següent:

[...] La Junta de Govern Local de l'Ajuntament de Sant Lluís, en sessió ordinària tinguda el dia 09/10/2024 va adoptar, entre altres, el següent acord:

[...]

Donar el vist i plau a l'execució de l'esmentat projecte, sempre i quan, es doni compliment a la legislació vigent al respecte

[...]

El Servei de Protecció d'Espècies va informar el següent:

[...]

Consideracions tècniques

[...]

5. Encara que evitar la salinització dels aqüífers és un dels objectius del projecte, el document ambiental posa de manifest que existeix un risc de salinització derivat del contingut de clorurs de l'efluent de l'EDAR, que és relativament elevat (>450 mg/l). L'aigua no compleix els límits de qualitat per ser emprada per regadiu (pàg 40 de l'EIA). La possibilitat d'emprar osmosi inversa per reduir la càrrega de clorurs es rebutja pel seu cost, per l'alta exigència quant a la qualitat de l'efluent i pel problema ambiental de la salmorra que genera (pàg 58). Els criteris de qualitat de la Directiva 2000/60/CE (Directiva Marc de l'Aigua) només inclouen paràmetres físico-químics per avaluar la qualitat de les masses d'aigua subterrània. Els organismes troglobis també poden resultar afectats per aquests canvis en la qualitat de les aigües subterrànies i l'impacte d'un projecte com el considerat hauria de ser estudiat de forma específica.

6. Impacte sobre els hàbitats, segons l'EIA, és important. El projecte implica la modificació de l'ús d'una gran extensió de terreny, 27 ha de bosc i 23 de garriga i erms passen a cultivar-se. També implica el canvi de cultius a 34 ha actualment de secà.

7. Els cultius a les noves zones conreades seran oliveres i garrovers en règim intensiu a la zona est i alfals a la zona central.

8. El projecte no afecta cap espai de la Xarxa Natura 2000 ni a cap espai protegit.

9. L'hàbitat afectat per la zona d'execució de les obres es correspon amb l'ullastrar menorquí (*Prasio-Oleetum silvestris*). Hi ha una gran extensió de l'hàbitat prioritari 6220* Prats i erms mediterranis amb graminies i anuals, basòfils (*Thero Brachypodietea*). També queden incloses zones d'alzinar.

10. Les espècies més rellevants presents a la zona són:

a) Plantes: *Santolina chamaecyparissus*, *Paeonia cambessedesii*, *Rhamnus alaternus*.

b) Mamífers *Atelerix algirus* i els quiròpters *Hypsugo savii*, *Pipistrellus kuhlii* i *Rhinolophus ferrumequinum*.

c) Aucells *Gulosus aristotelis*, *Burhinus oedynemus*.

d) Rèptils i amfibis *Testudo hermanni*, *Macropododon mauritanicus*, *Rhinechis scalis*, *Bufotes balearicus*, *Hyla meridionalis*.

11. Les mesures compensatòries de l'impacte sobre la fauna a la fase d'explotació (FE04, 05 i 06) consisteixen en la plantació d'espècies de l'hàbitat 5330-6 als talussos de la bassa, la instal·lació d'estructures per evitar l'ofegament d'animals a la bassa (10 xarxes d'1,5 m d'amplada) i instal·lació de caixes niu per aucells i quiròpters.

Conclusió

El projecte implica una modificació profunda de les comunitats de la zona, amb efectes sobre la fauna i la flora a llarg termini. Aquestes modificacions són les pròpies dels canvis d'ús i dels cultius que es donen de forma gradual a tot el medi rural. Cal garantir que l'aprofitament de les aigües depurades no compromet els objectius de qualitat de les masses d'aigua afectades en aplicació de la Directiva Marc de l'Aigua.

Informem favorablement el projecte, ja que les modificacions no afecten de manera apreciable espècies catalogades. És important, però, seguir els efectes sobre la flora i la fauna, amb especial atenció als organismes aquàtics lligats al medi subterrani superficial. El seguiment dels efectes sobre la biota es descriu d'una forma molt poc concreta. Hauria d'incloure la fase d'explotació, especificant espècies indicadores

i una metodologia estandaritzada.

La Subdirecció General d'Aeroports i Navegació Aèria va informar el següent:

[...]

Dado que el documento facilitado no corresponde a un instrumento de ordenación urbanística o territorial, no procede emitir informe por parte de esta Dirección General.

Independientemente de lo indicado en el presente escrito, se recuerda que cualquier construcción, instalación o plantación que se sitúe en una zona afectada por servidumbres aeronáuticas, o que tenga una altura igual o superior a 100 metros sobre el nivel del terreno o agua circundante, requerirá acuerdo favorable previo de la Agencia Estatal de Seguridad Aérea (AESA), o del órgano competente del Ministerio de Defensa, según corresponda en el ámbito de sus respectivas competencias, conforme a lo dispuesto en los artículos 31 y 33, y en el artículo 15, respectivamente, del Real Decreto 369/2023 sobre Servidumbres Aeronáuticas.

[...]

El Departament Medi Ambient, Reserva de Biosfera i Cooperació Local del Consell insular de Menorca va informar el següent:

[...]

Es comprova per part del tècnic signant que el projecte pel qual es sol·licita informe en data 17 de setembre de 2024 té canvis significatius respecte a l'informat en data 25 de juliol de 2023. Una vegada revisada la informació disponible, des del Departament de Medi Ambient, Reserva de Biosfera i Cooperació del Consell Insular de Menorca es fan les següents consideracions:

- Quant a l'apartat 5. Anàlisi d'alternatives. Quant a l'alternativa 0 (no execució del projecte), expressa que es descarta per la falta de beneficis per la comunitat de regants i per la falta de reutilització d'aigües regenerades. Quant a la falta de reutilització d'aigües regenerades, s'ha de tenir en compte el volum ja reaprofitat amb altres usos, en concret les concessions ja donades per ús urbà de 200.000 m³ concedits per la DGRH el 2001 a una comunitat d'usuaris composta per diferents establiments hotelers. Per tant, s'hauria d'analitzar l'alternativa 0 com a la situació actual on ja hi ha un aprofitament d'aigües regenerades i per tant no es pot al·legar la falta de benefici ambiental de no fer el projecte.
- Quant a l'apartat 7.3.1, s'afirma que el dimensionament es realitza tenint en compte possibles canvis en les concessions actuals de l'EDAR i en base a la informació extreta de fonts periodístiques de la futura ampliació de l'EDAR. El cas dels possibles canvis en les concessions actuals no està fonamentat en el projecte objecte d'informe. De fet, el pla de gestió sostenible de l'aigua de Sant Lluís, aprovat recentment de forma definitiva pel Ple de l'Ajuntament de Sant Lluís en sessió ordinària celebrada el dia 29 de febrer de 2024 preveu diverses accions per ampliar l'ús d'aigües regenerades per usos urbans així com ampliar la xarxa per poder donar servei a nous subministraments de grans consumidors, noves edificacions d'allotjaments turístics regulats de Punta Prima, Son Ganxo i Biniancolla. S'ha de justificar per tant els possibles canvis en les concessions actuals en base als instruments de gestió aprovats per l'ajuntament i a les pròpies concessions vigents.
- El Pla General d'Aprofitament i Optimització d'Aigües Regenerades amb Destinació al Regadiu a les Illes Balears per al període 2023-2027, preveu com a objectiu específic, «Disminuir de manera progressiva la pressió sobre les aigües subterrànies de les Illes Balears, garantint l'oferta d'un recurs hídric no convencional, estable i de qualitat». Per altra banda l'article 54 del Pla Hidrològic de les Illes Balears «reutilització aigües regenerades» preveu que l'objectiu general és «substituir l'ús d'aigües subterrànies». Per tant i en coherència als objectius dels instruments de planificació superiors al projecte, s'hauria d'analitzar les concessions d'aigües subterrànies emprades per regadiu que seran substituïdes o disminuït el seu cabal i realitzar en tot cas, un seguiment periòdic del seu consum. Pel seguiment periòdic s'ha de tenir en compte el pla de seguiment de l'establert al decret 18/2023 de 27 de març pel qual es designen les zones vulnerables per la contaminació de nitrats procedents de fonts agràries de les Illes Balears i s'aprova el Programa de seguiment i control del domini públic hidràulic al ser tota la zona declarada com a vulnerable per contaminació de nitrats.
- En la configuració de la comunitat d'usuaris prevista al Pla Hidrològic de Balears i a la concessió administrativa corresponent, s'ha de tenir en compte el que preveu l'article 25 del PTI quant a que els regadius han de ser destinats a l'agricultura professional i per tant les finques destinatàries haurien d'estar al corresponent Registre d'Explotacions Agràries.
- Quant al regadiu actual, la zona objecte d'actuació hi ha una superfície de 76 Ha de regadiu amb un consum estimat de 162.720 m³. La previsió de nous regadius és de 160.28 Ha i un consum estimat de 394.223 m³. Per tant, el dimensionament de la bassa es basa en un supòsit d'augmentar més del doble la realitat actual.
- Quant a les parcel·les declarades com a hidrants, s'ha de tenir en compte que en l'actualitat algunes d'elles correspondrien a superfície forestal de brolla, amb presència d'habitats d'interès comunitari. S'hauria de garantir la viabilitat del canvi d'ús agrícola sempre vinculat a l'agricultura professional i fer el càlcul de demanda i capacitat de la bassa de reg en funció de la superfície real de reg.
- L'avaluació d'impacte ambiental ha de tenir en compte el marc normatiu vigent quant a nous regadius i canvis d'ús, en concret la

normativa en matèria d'ordenació territorial (PTI Menorca publicat al BOIB en data 23 de juny de 2023) i les previsions que estableix a l'article 25 quant a criteris d'eficiència en el consum d'aigua i l'ús de l'energia associat.

- Quant a l'apartat 8 de l'annex 2, s'afirma que s'actuarà en un total de 340 metres de camins i 2.220 m de camins asfaltats. S'ha de tenir present el que preveu la Llei 13/2018 de camins de Mallorca i Menorca quant a ferm del camí i senyalització, en concret el que fa referència al Capítol VI quant a condicions generals per als diferents usos i aprofitaments i en especial l'article 36 (conservació del ferm del camí) i article 40 (instal·lacions subterrànies i aèries).

- Quant a l'estudi agronòmic de l'annex 3, s'han de tenir en compte quant a aspectes climàtics els escenaris regionalitzats de canvi climàtic pel període de vida del projecte de reg amb aigües regenerades.

- Quant a la ubicació de la bassa, s'ha de tenir en compte que la zona es troba situada en sòl rústic protegit, categoria ANIT, pel que li serà d'aplicació la matriu d'usos que estableix el Pla Territorial de Menorca.

- Quant a hàbitats d'Interès Comunitari, s'ha de tenir present que el tram de canalització i segons el mapa d'Hàbitats d'Interès comunitari de 2022 de les Illes Balears. Informació geogràfica temàtica generada a partir de la fotointerpretació i treball de camp a una escala 1:10.000. S'indica la presència de l'hàbitat 6220, considerat d'Interès prioritari amb una cobertura del 26% a bona part de la zona d'actuació. Recordar que tot i estar fora de xarxa natura 2000, la Llei 33/2015, de 21 de setembre, per la qual es modifica la Llei 42/2007, de 13 de desembre, del patrimoni natural i de la biodiversitat, al seu art 46.3 estableix que «Els òrgans competents, en el marc dels procediments que preveu la legislació d'avaluació ambiental, han d'adoptar les mesures necessàries per evitar el deteriorament, la contaminació i la fragmentació dels hàbitats i les pertorbacions que afectin les espècies fora de la Xarxa Natura 2000, en la mesura que aquests fenòmens tinguin un efecte significatiu sobre l'estat de conservació d'aquests hàbitats i espècies. La informació existent als documents aportats pel promotor no permet establir l'abast i tipificació de l'hàbitat en qüestió, pel que no permet preveure el seu potencial impacte, pel que es recomana realitzar aquesta avaluació dins un procediment establert.

- Quant a l'Estudi de gestió de residus, es preveu que els excedents de terres en l'excavació puguin ser destinats a la restauració de canteres. S'ha de garantir que les canteres destinatàries tinguin un pla de restauració aprovat per l'administració competent del Govern Balear que inclogui de forma explícita aquest tipus de material, així com el compliment de l'Ordre APM/1007/2017, de 10 d'octubre, sobre normes de valorització de materials naturals excavats per la seva operació de relleu i obres diferents a aquelles en les que es van generar.

- Quant al cost d'inversió, s'ha d'avaluar i tenir en compte a l'estudi d'alternatives, el cost d'explotació, tenint en compte l'article 44 del Pla Hidrològic de les Illes Balears aprovat per RD 49/2023 que determina la repercussió del cost a l'usuari final.

- Quant al traçat on passaran les canalitzacions, s'ha de tenir en compte que segons grafia de la memòria, aquests afectaran de forma parcial als camins CM234 (Carretera Punta Prima) CM303 (Camí vell Biniancolla) CM242 (Camí de s'Atalaia) presents a l'inventari de camins i al catàleg municipal de camins aprovat de forma definitiva i publicat en data 13 de juliol de 2023 al BOIB. S'ha de preveure el que determina la Llei 13/2018 de camins de Mallorca i Menorca on estableix una zona de protecció de 3 m a banda i banda des del límit exterior del camí, s'ha de tenir present que com indica l'article 5 de la Llei «qualsevol intervenció en aquesta zona de protecció que estigui sotmesa a una autorització expressa segons es determini en la legislació sectorial corresponent, han de comptar amb un informe favorable, preceptiu i vinculant de l'administració titular del camí».

- Quant als impactes associats, s'ha de tenir en compte que qualsevol alternació i moviment de terres és un factor que sol afavorir l'expansió d'espècies invasores. Per tant es recomana que es faci un seguiment i detecció d'espècies vegetals invasores presents al RD 630/2013, pel qual es regula el catàleg espanyol d'espècies invasores.

En relació amb l'informe del Departament Medi Ambient, Reserva de Biosfera i Cooperació Local del Consell insular de Menorca, al document «Informe a les al·legacions presentades al projecte d'Infraestructures de Regadiu amb Aigües Regenerades a Sant Lluís - Menorca i el seu estudi d'impacte ambiental» s'explica el següent:

Quant a l'anàlisi d'alternatives, s'explica que «cal posar de manifest la realitat actual de les explotacions agràries a Sant Lluís i aquesta no és d'altre que a dia d'avui no existeix la destinació d'aigües regenerades a l'ús agrícola. En aquest sentit, les explotacions agràries de Sant Lluís segueixen utilitzant aigua dels seus pous per regar. Tenint-se aquest fet present, és del tot inviable que l'alternativa proposada de no fer el projecte sigui la més recomanable i la que comporti un major benefici ambiental.

Cal dir que de les dades oficials emprades per poder dur a terme la redacció del projecte, les actuals concessions, en concret, dels 200.000 m³ concedits només s'utilitzen 65.000 m³, el qual està destinat a ús urbà i l'excedent s'aboca a pous d'infiltració amb una qualitat inferior a la proposada en el projecte.

Aquest fet, posa de manifest no només que l'aigua regenerada concessionada a dia d'avui no s'està utilitzant d'una forma racionalitzada, si no també que l'abocament de l'excedent al pou d'infiltració, puguin tinguin un benefici mediambiental superior a que se pugui destinar l'aigua regenerada al reg agrícola, gràcies al projecte que es vol executar.

Per tant, l'esmentat projecte té com a finalitat destinar les aigües regenerades al reg agrícola, donant-se així un benefici mediambiental i afavorir al sector primari amb una major productivitat».

Respecte als possibles canvis en les concessions actuals s'explica que «els canvis en les concessions seran sempre d'acord amb la realitat existent quant a l'ús real que es fa de l'aigua. No obstant, cal especificar que els possibles canvis en les concessions vendran determinades

per l'organisme de Conca corresponent, el qual haurà de tenir sempre presents els cabals d'aigua disponible i les concessions atorgades, en base a la situació d'ús real de cada una d'elles i sobretot, haurà de tenir present el que disposa el Pla Hidrològic i la normativa de l'aigua quant a la prelatió en l'ús de l'aigua. En aquest sentit, cal recordar que es prioritza l'ús agrari davant els altres usos».

Respecte a la consideració «s'hauria d'analitzar les concessions d'aigües subterrànies emprades per regadiu que seran substituïdes o disminuït el seu cabal i realitzar en tot cas, un seguiment periòdic del seu consum», s'explica que «Tal i com indica el Pla Hidrològic de les Illes Balears, davant l'escassetat de recursos hídrics, s'ha d'apostar per l'aprofitament de les aigües regenerades, amb prioritat al sector primari, el qual sempre tindrà una incidència positiva quant a l'estalvi i reducció de la sobreexplotació dels aquífers, i al manteniment i subsistència del camp.

Evidentment, no es pot obviar que, és impossible donar una substitució o una reducció del cent per cent, donat que les explotacions ramaderes seguiran necessitant aigua subterrània per donar de beure als animals.

Deixant-se al marge el fet de fer l'anàlisi i el seguiment de les concessions d'aigües subterrànies emprades per regadiu, el qual excedeix de les competències d'aquesta conselleria, el que sí es podrà saber en tot moment és l'ús efectiu de l'aigua regenerada pel reg ja que es disposarà de sistemes de mesurament que garanteixin una informació precisa.

D'altra banda, recordar que cada explotació amb pou d'aigua subterrània té una concessió de volum màxim per la qual no s'incrementa per la posada a disposició d'una font no convencional d'aigua. Això significa que la concessió de les explotacions no augmenta, i el volum total d'aigua utilitzat no podrà superar el total de les concessions.

Finalment les explotacions de regadiu estan sotmeses a controls addicionals emmarcats en la condicionalitat ambiental reforçada del PEPAC inclosa tant en els Requisits Legals de Gestió com en les BCAM (Bones Condicions Ambientals) que han de complir les explotacions agràries. Aquests controls són realitzats per la Conselleria d'Agricultura en cada campanya de la PAC. El monitoratge de les explotacions agràries situades en Zones Vulnerables a la Contaminació per Nitrats és com a condició al cobrament efectiu dels ajuts de la PAC.

Pel que fa a la consideració sobre la configuració de la comunitat d'usuaris, s'indica que «les parcel·les contemplades al projecte esmentat estan inscrites al Registre d'Explotacions Agràries i, per tant, es dona un total compliment a la normativa esmentada».

Pel que fa al dimensionament de la bassa, s'explica que «és importat tenir en compte que el disseny d'aquest tipus d'infraestructures implica tenir en compte les possibles necessitats a futur i a llarg termini ja que per la pròpia naturalesa del que és una bassa, aquesta en si, una vegada construïda no té cap possibilitat d'ampliació. Al respecte, s'ha de tenir en compte que a dia d'avui, a Sant Lluís, hi ha nuclis urbans sense sanejament, els quals una vegada que comptin amb ell hi haurà una aportació d'aigua depurada que podrà ser absorbida per la bassa, tenint-se també en compte en aquest sentit que Sant Lluís tampoc compta amb un emissari».

Pel que fa a consideració «quant a les parcel·les declarades com a hidrants [...]», s'explica que «es modifica la pàgina 38 del Projecte. En concret, de la Parcel·la 19, Polígon 5, s'eliminen aquells recintes que presenten masses forestals consolidades i, únicament, rebran aigua mitjançant reg de suport aquells recintes amb tradició agrícola amb l'objectiu d'augmentar els seus rendiments.

A la imatge següent de la Parcel·la 19, Polígon 5, es pot veure on es regaran aquells recintes amb tradició agrícola. A més, es pot observar com al recinte més al sud presentava tradició agrícola i, previsiblement, a causa dels escassos rendiments obtinguts, s'han deixat pràcticament abandonats.

Així s'adjunta una imatge de l'any de 1989 i 2002 on es veu com existia una activitat agrària.

En definitiva, en relació a la parcel·la indicada, només es podran regar aquells recintes que per cadastre o SIGPAC presentin una superfície dedicada a l'agricultura aconseguint, per tant, no afectar les zones forestals amb vegetació autòctona de la zona.

Aquesta clarificació al projecte implica una reducció de les hectàrees afectades pel projecte de regadiu, passant de 160 a 124 hectàrees.

En aquest sentit, es recolza aquest argument amb el que s'indica a la pàgina 14 de l'EIA, on dins els objectius del projecte, es detalla la idea d'enfortir i incentivar l'activitat agrícola en la zona mitjançant un reg de suport, per tal d'aconseguir augmentar els rendiments dels cultius existents sense modificar-los, els quals són tradicionalment de secà».

Respecte a la consideració «quant a l'avaluació d'impacte ambiental ha de tenir en compte el marc normatiu vigent quant a nous regadius i canvis d'ús [...]» s'explica que s'ha tingut en compte la normativa exposada.

Pel que fa a les actuacions a camins i camins asfaltats, s'indica que la «normativa exposada s'ha tingut en compte quant a la redacció del projecte i es tindrà en compte als efectes escaients durant la fase d'execució de l'obra. En aquest sentit, cal tenir en compte que dins del projecte existeix un capítol pressupostari destinat a les reposicions, en el qual s'estableix que qualsevol camí ja sigui asfaltat o de terra, si ha sofert danys per la pròpia execució de l'obra, tornarà al seu estat inicial o fins i tot el millorarà».

En relació amb la consideració «quant a que l'estudi agronòmic s'han de tenir en compte els escenaris regionalitzats de canvi climàtic [...]» s'explica que «es tindran en compte les consideracions realitzades, als efectes escaients. En aquest sentit, cal remarcar que el futur del regadiu en el sector primari passa per la reutilització d'aigües regenerades com a objectiu prioritari, tal com marca, també, la directriu europea».

Pel que fa a la ubicació de la bassa, s'explica que s'han tengut en compte les consideracions fetes pel Consell Insular de Menorca en la redacció del projecte.

Pel que fa als hàbitats d'interès comunitari, s'explica que «la normativa exposada s'ha tingut en compte quant a la redacció del projecte, i es tindrà en compte als efectes escaients durant la fase d'execució de l'obra. En concret, a l'estudi d'impacte ambiental, s'ha tingut en compte els hàbitats d'interès comunitari, establint un inventari i mesures preventives, correctores i compensatòries (punt 5.6.3. en la pàgina 95 EIA i punt 8.6. en la pàgina 215 EIA)».

Pel que fa a les consideracions sobre l'estudi de gestió de residus, s'explica que «s'han tingut en compte quant a la redacció del projecte. No obstant, cal matisar que pel disseny de la bassa s'intenta reaprofitar el 100% de l'excavació de manera que es realitza una compensació de material, la qual redueix els costos i impactes mediambientals».

En relació amb el cost d'inversió s'indica que «donades les particularitats de les petites comunitats de regants d'aquesta comunitat autònoma i de la complexitat de les infraestructures de reg, quant a la seva gestió i manteniment, el Govern de les Illes Balears actua de la manera més adient, per tal de poder garantir el seu funcionament i el desenvolupament productiu del sector agrari i agroalimentari, al qual se li confereix i reconeix un caràcter estratègic, no només a nivell autonòmic, tal i com es pot veure reflectit, entre d'altres disposicions, a Llei 3/2019, de 31 de gener, agrària de les Illes Balears, sinó també a nivell estatal i europeu».

Pel que fa al traçat de les canalitzacions, s'explica que s'ha tengut en compte la normativa d'aplicació.

- Pel que fa a les espècies invasores, s'explica que s'han tengut en compte les consideracions fetes pel Consell Insular de Menorca i es remarca que «no està previst fer cap aportament de terres externes a les parcel·les compreses al projecte».

El Servei d'Estudis i Planificació va concloure el següent:

Des d'un punt de vista de suficiència hídrica, capacitat de sanejament i depuració i protecció del domini públic hidràulic subterrani, informam favorablement sobre el projecte d'infraestructures de regadiu amb aigües regenerades a Sant Lluís de Menorca, amb les següents condicions:

1. Les aigües utilitzades per minimitzar emissions de pols durant la fase d'obres seran preferentment pluvials o potables. Durant l'execució de les obres, s'han d'adoptar les màximes precaucions per evitar l'abocament de substàncies contaminants, incloses les derivades del manteniment de les maquinàries.
2. No es permet l'abocament d'aigües residuals sense tractar, independentment del tipus d'abocament, directe o indirecte, o del punt d'abocament.
3. S'ha de sol·licitar la concessió de reutilització a l'Administrativa Hidràulica de la Direcció General de Recursos Hídrics.
4. És necessari l'adaptació al Reial Decret 1085/2024 i modificació dels continguts del projecte relatius a la reutilització d'aigües per ús agrari, així com el control de qualitat dels paràmetres de l'aigua regenerada utilitzada per al reg de les parcel·les.
5. Es recomana fomentar la utilització d'espècies vegetals autòctones de baix requeriment hídric al projecte.

AB AQUA va concloure el següent: *Conclusió primera:*

en relació a la disponibilitat d'aigua depurada de l'EDAR de Sant Lluís:

El volum d'aigua depurada de l'EDAR de Sant Lluís, actualment disponible, es resumeix en la següent taula:

EDAR SANT LLUÍS	
CABAL ANUAL D'AIGUA DEPURADA	510.189 m3/any
CABAL CONCESSIONAT	236.500 m3/any
CABAL MÀXIM DISPONIBLE D'AIGUA DEPURADA	273.689 m3/any

D'altra banda, no es pot assegurar que la disponibilitat d'aigua depurada sigui suficient durant els mesos d'hivern, donades les fluctuacions del cabal d'entrada a l'EDAR enregistrades.

En qualsevol cas, haurà de ser la DG de Recursos Hídrics qui valori i informi de la possibilitat de reordenar les actuals reutilitzacions de l'aigua depurada de l'EDAR de Sant Lluís.

Conclusió segona: en relació a les afeccions a les instal·lacions d'ABAQUA per l'execució de les obres del projecte "Infraestructures per regadiu amb aigües regenerades. Sant Lluís (Menorca)":

Aquest projecte s'informa favorablement amb les següents condicions:

- El projecte no té un grau de detall suficient que permeti poder avaluar les afeccions derivades de l'execució de les obres associades a les instal·lacions existents i futures d'ABAQUA. Per tant, prèviament a l'aprovació definitiva del projecte s'haurà de presentar un projecte constructiu, amb el grau de detall suficient que permeti valorar la totalitat de les afeccions a la parcel·la de l'EDAR de Sant Lluís i a les instal·lacions d'ABAQUA, tant les existents actualment com les projectades (EDAR, conduccions i instal·lacions elèctriques). En qualsevol cas, no es podran iniciar les obres associades sense l'aprovació específica d'aquest projecte constructiu per part d'ABAQUA, i del replanteig conjunt de les obres a les zones de possible afecció, és a dir, a la parcel·la de l'EDAR i al camí vell de Biniancolla.
- Les instal·lacions elèctriques que s'incloguin dins el projecte constructiu hauran de ser compatibles amb la Fase I del Projecte d' "Ampliació i millora de tractament de l'EDAR de Sant Lluís" corresponent a la "Nova escomesa en mitja tensió i CMM". En particular, no es podrà projectar ni executar cap línia elèctrica que travessi, total o parcialment, la parcel·la de l'EDAR.
- En qualsevol cas, s'haurà de comprovar la ubicació en la reserva d'espai prevista a l'efecte i la seva disponibilitat i titularitat, així com l'accés a les instal·lacions de captació independent de l'accés de l'EDAR.
- S'hauran de localitzar les conduccions existents i detallar les seccions tipus del Camí Vell de Biniancolla, amb les conduccions existents d'ABAQUA, les projectades per ABAQUA (nova línia de mitja tensió), i les noves conduccions, verificant la possibilitat d'execució, tant per paral·lelisme com per creuaments. Alternativament, s'hauran de projectar les conduccions soterrades per fora del camí, per assegurar la no interferència amb les conduccions existents.
- En el cas que la captació de l'aigua depurada es faci efectuant la connexió al dipòsit de sortida existent, s'haurà de sol·licitar i aportar l'autorització dels actuals usuaris o concessionaris de l'aigua depurada, prèviament a l'aprovació del projecte definitiu. En cas contrari, s'haurà de presentar la proposta detallada de les noves instal·lacions de captació a l'EDAR, independents dels bombaments existents.
- Per al subministrament previst al bombament de captació de l'EDAR, tant si s'aprofiten les bombes i dipòsit existents com si es fa un nou bombament independent, serà necessari disposar d'un subministrament elèctric independent del de l'EDAR. Es proposa un subministrament en baixa tensió, alimentat des del CT de companyia existent a l'EDAR (actualment sobre postes i ja projectat en edifici prefabricat), fent innecessària la construcció d'un nou CMM per aquest subministrament.

Finalment, cal recordar que:

- L'òrgan competent en matèria d'autoritzacions i concessions de reutilització d'aigües depurades és la Direcció general de Recursos Hídrics de la Conselleria de la Mar i el Cicle de l'Aigua. En aquest sentit, haurà de ser la DG de Recursos Hídrics qui valori i informi de la possibilitat de reordenar les actuals reutilitzacions de l'aigua depurada de l'EDAR de Sant Lluís.

El GOB Menorca va al·legar el següent:

La manca de garantia en la substitució d'aigües subterrànies

- L'Estratègia espanyola d'Economia Circular per a reduir la generació de residus i millorar l'eficiència en l'ús dels recursos, aprovada per Consell de Ministres de 02/06/2020, marca una sèrie d'objectius quantitatius a assolir en 2030, entre els quals es troba millorar un 10 % l'eficiència en l'ús de l'aigua. Específicament i en relació al regadiu, el citat document afirma que "se priorizarán proyectos de modernización de acuerdo con los criterios de la planificación hidrológica **en los que se sustituyan aguas superficiales o subterráneas por aguas regeneradas**, en el marco de un desarrollo territorial equilibrado, sostenible y ordenado de nuestras zonas rurales".
- Malgrat que una de les principals motivacions que es repeteixen en els documents és l'estalvi en les extraccions d'aigua d'aqüífer, la realitat és que ni el projecte ni l'Estudi d'impacte ambiental **ofereixen cap aproximació fiable de l'estalvi que es podria donar**.

[...]

- De fet, la documentació exposada reconeix que no es disposen de dades vàlides al respecte. Així es reconeix quan es descriu la Valoració de la incidència sobre les masses d'aigua:

"Es difícil conocer la cantidad de agua que se extrae actualmente de los pozos debido a que muchos de ellos son anteriores a 1956 y no se encuentran catalogados, por ello no se dispone de datos de uso o de concesión."

- A 34 dels 51 pous descrits (és a dir, **en les dues terceres parts**) dins l'àmbit d'actuació, es desconeix fins i tot a quin nivell es situen les bombes d'extracció.

[...]

- Així mateix es demana que el projecte es freni en tant no hi hagi garanties clares d'aconseguir **un estalvi significatiu d'extraccions d'aigua d'aqüífer**.

Obligació d'aplicar la recuperació de costos

L'aplicació de la recuperació de costos en els serveis relacionats amb l'aigua és obligada per la normativa europea, estatal i autonòmica:

[...]

- A la memòria del projecte es diu que el finançament de l'obra és a càrrec de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació.

No es detecten a la documentació mencions que apuntin a cap tipus d'aportació econòmica per part dels potencials beneficiaris que obtindrien l'aigua.

Tampoc en el capítol de Pressupost (devers 8 milions d'euros) no hi ha cap menció dedicada als ingressos derivats de l'assumpció de costos per part dels beneficiaris.

- Aquesta situació contradiu la normativa abans exposada. Es considera que qualsevol nova infraestructura que es vulgui habilitar en aquest sentit ja ha de preveure i explicitar les corresponents mesures de repercussió de costos als usuaris.

Les aigües presenten un excessiu nivell de clorurs

- D'acord amb les dades facilitades per Abaqua de 2023, la sortida de l'Edar de Sant Lluís registra uns clorurs de 475,33 mg/l.

*La concentració mitjana de clorurs que figura a la Memòria del Pla Hidrològic de les Illes Balears per a la massa 1901M1 de Maó és de 209 mg/l. En conseqüència, **les concentracions que mostra l'aigua depurada són de més del doble que la de l'aqüífer**.*

- **Resulta molt discutible el raonament que apareix a l'EIA** quan es diu que, atès que l'Edar de Sant Lluís no disposa d'emissari submarí, quasi tota l'aigua depurada s'està infiltrant a l'aqüífer des de fa 30 anys i presenta una evolució favorable. En base a aquesta argumentació, l'autor dedueix que és difícil que l'aqüífer es pugui veure afectat pels clorurs del rec.

La realitat és que Sant Lluís va usar durant molts anys l'emissari submarí, teòricament en desús, que es troba a llevant de Punta Prima. Quan les denúncies per afectació d'aigües residuals a la zona van ser comprovades en reiterades ocasions pel departament de Sanitat del Govern Balear, es va acordar practicar dos pous d'infiltració vora el dipòsit regulador situat just rere la urbanització de Punta Prima, que brinda aigües depurades a alguns establiments de la zona. Per tant, no és cert que s'hagi estat infiltrant sobre l'aqüífer de manera general. Es van fer els pous en aquest indret després de recollir l'opinió de totes les institucions implicades, en entendre que la proximitat a la costa impediria l'afectació negativa a l'aqüífer.

- El Consell Balear de l'Aigua, en reunió de 27/01/2021, va informar favorablement l'Esquema de Temes Importants, per al Tercer cicle de planificació hidrològica de les Illes Balears. Aquest document inclou, a la fitxa número 1 els criteris per a la Reutilització i infiltració d'aigües depurades.

*En l'esmentat document es diu que **la potencial reutilització d'aigües depurades no es pot emprar quan la presència de clorurs és superior a 250 mg/L**.*

- En conseqüència, aquesta entitat considera que s'està davant un cas on les característiques de les aigües depurades fan que no sigui viable la seva utilització per al rec de zones agràries.

La presència de substàncies perilloses a Sant Lluís

- Cal tenir present que Sant Lluís té un polígon industrial i, per tant, un perill permanent de rebre components industrials que les depuradores no poden separar, amb substàncies **potencialment molt contaminants i persistents**.
- Les aigües residuals urbanes són recollides per la xarxa de sanejament municipal i arriben a les estacions depuradores. L'aigua d'entrada a les depuradores, anomenada tècnicament aigua residual municipal de clavegueram (ARC) és tractada amb l'objectiu de reduir-ne la càrrega contaminant i retornar-la al medi o ser reutilitzada en les millors condicions possibles. Però hi ha una sèrie de substàncies que no poden ser capturades ni eliminades a les estacions depuradores i que, per tant, surten a l'efluent, que en el cas que aquí ocupa es vol usar per a regadiu.

*Al respecte, es vol cridar l'atenció que el darrer informe publicat per l'Agència Balear de l'Aigua i la Qualitat Ambiental sobre les aigües que arriben del clavegueram municipal (ARC) adverteix que **Sant Lluís mostra un incompliment del 61,6 %**. O sigui, que **més de la meitat de l'aigua que arriba a la depuradora incompleix la reglamentació implantada per garantir la correcta depuració**:*

<https://abaqua.cat/ca/seccio/3-7qualitat-de-les-aigues-residuals-dentradadel-clavegueram-municipal/>

- S'ha d'advertir que tota la zona on es vol aplicar el rec amb aigües depurades es troba qualificat com a Àrea de Protecció de Risc per contaminació d'aqüífer.
- En conseqüència, cal tornar a pensar seriosament la viabilitat real d'un projecte com el present.

La infraestructura no està prevista en el Pla Hidrològic

[...]

- **Es demana la retirada de la iniciativa**, l'aplicació prèvia de les mesures que fa temps que exigeix la legislació vigent (instal·lació de sistemes de mesurament en les extraccions dels pous, inventari correcte de les activitats legals de regadiu que existeixen a la zona, mesures de garanties per una substitució real de les extraccions, etc.), la incorporació de la infraestructura dins els instruments de planificació, la previsió de la repercussió de costos, i altres requisits exposats al present document d'al·legacions.

Hi ha pous municipals vora les zones a regar

- A tocar de les zones previstes per regar, hi ha com a mínim **set pous d'abastiment públic**:

- Binisafua 1
- Binisafua 2
- Ctra Nord B. Vell
- Ctra Sud B. Vell
- Cruce Pta Prima Nord
- Cruce Pta Prima Sud
- Ctra Alcafar Nord

En el cas de Ctra Nord B. Vell i Ctra Sud B. Vell **no hi ha cap distància de separació** amb la zona de rec.

- La proximitat dels sondejos públics afegeix perillositat a la iniciativa. Malgrat que el rec amb aigües regenerades es pot autoritzar amb informe favorable de l'administració hidràulica (art 76 del Phib), s'ha de tenir en compte que, en el cas que aquí s'analitza, **els clorurs més que dupliquen el màxim permès**.
- Així mateix, a l'hora de valorar potencials afectacions negatives als sondejos d'abastiment públic, s'ha de tenir també present que **dues tercers parts de l'aigua que arriba al clavegueram no compleix** amb els paràmetres establerts i que hi ha un polígon industrial connectat.
- Les esmentades Orientacions Estratègiques sobre Aigua i Canvi Climàtic, aprovades per Consell de Ministres de 19/07/22 inclouen un Pla d'Acció d'Aigües Subterrànies que planteja com a principals línies d'acció, entre d'altres, la protecció front al deteriorament de les aigües subterrànies, **particularment front a nitrats i plaguicides**.

En el projecte **no hi ha cap cautela** davant la potencial afectació derivada de pesticides.

Afectacions a zones forestals consolidades

- La Llei 43/2003, de 21 de novembre, de Forests, defineix com a zona forestal els terrenys agrícoles abandonats que compleixin les condicions i terminis que determini la comunitat autònoma, i sempre que hagin adquirit signes inequívocs del seu estat forestal.
- La Llei 3/2019, de 31 de gener, Agrària de les Illes Balears, diu que tenen la consideració de forest els terrenys agrícoles abandonats durant un **termini superior a trenta anys**, sempre que hagin adquirit signes inequívocs del seu estat forestal a la major part de la superfície.
- El Pla Territorial Insular de Menorca, **prohibeix la roturació** de zones forestals per a ús agrari, si aquest darrer ús s'ha abandonat fa més de trenta anys.
- Les zones forestals que compleixen aquest criteri i que es veuen afectades pel projecte de rec són més nombroses que les que figuren a l'Estudi d'Impacte Ambiental. En **Annex** a aquestes al·legacions, s'adjunta una comparativa de les zones marcades per al rec i els terrenys que ja apareixien coberts de vegetació forestal a la fotografia aèria de 1984.

La mala experiència del cas de Ciutadella: regar amb aigua que incompleix els paràmetres de qualitat.

A Menorca es troben habilitades dues grans basses de rec per emmagatzemar aigües residuals, que figuren a la taula 15 del document.

En el cas de Ciutadella, no es van voler atendre els advertiments (evidents, per altra banda) de l'elevat nivell de clorurs que presenten les aigües urbanes de Ciutadella, tota vegada que s'abasteixen d'un aqüífer molt esgotat.

En aquests darrers anys s'ha permès (de manera irresponsable, a judici d'aquesta associació) que l'aigua depurada fos usada per a rec a diferents finques. Les queixes dels propis usuaris han aturat aquesta dinàmica que es pot traduir en **serioses afectacions a la fertilitat de la terra** i ara s'està a l'espera que l'increment proporcional en l'ús de l'aigua provinent de la dessaladora permeti **reduir la presència de clorurs**.

Això no obstant, si es consulta el Pla municipal de gestió sostenible de l'aigua i d'emergència per sequera, es constata que la previsió de creixement de la població **no permetrà deixar descansar l'aqüífer** i que, per tant, és molt probable que la situació de manca de qualitat de l'aigua depurada persisteixi.

Es fa constar aquest cas conegut, perquè es van invertir 6 milions d'euros públics, del Ministeri, en una dotació que no es pot utilitzar i que potser hagi causat perjudicis als terrenys o a l'aqüífer.

L'experiència de Mercadal: incentivar nous regadius que després no es poden atendre.

El cas de Mercadal, on també es va construir una bassa de rec per part de Ministeri, és un exemple de l'efecte que es pot causar si no es prioritza que el rec d'aigües regenerades serveixi efectivament per a substituir extraccions existents de les aigües subterrànies.

En aquella zona no hi havia pràcticament regadius i les institucions públiques van fer una tasca d'incentivar els cultius intensius per a poder aprofitar les aigües depurades. Però diversos problemes en la infraestructura general de sanejament provoquen que l'aigua sigui extremadament salada i es va haver de suspendre el servei a les finques.

Unes finques que ara ja tenen el seu negoci basat en el regadiu i que, si no reben aigua depurada, **l'extreuen d'altres orígens**. Amb la qual cosa s'han acabat incentivant unes majors extraccions que en la situació prèvia.

La conclusió d'aquestes dues experiències és que només té sentit, com bé indica la normativa vigent, destinar aigües regenerades a substituir veritablement extraccions d'aigües subterrànies o superficials, **però no aplicar-les per incentivar noves zones de regadiu**.

En relació amb les al·legacions del GOB Menorca, al document «Informe a les al·legacions presentades al projecte d'Infraestructures de Regadiu amb Aigües Regenerades a Sant Lluís - Menorca i el seu estudi d'impacte ambiental» s'explica el següent:

Quant a «la manca de garantia en la substitució d'aigües subterrànies», s'indica que «a dia d'avui, l'única garantia que hi ha és que no hi ha cap estalvi d'aigües subterrànies, ja que no hi ha un subministre d'aigua regenerada, i que tal i com indica el Pla Hidrològic de les Illes Balears, l'escassetat de recursos hídrics és una realitat sent la reutilització de les aigües una de les opcions prioritàries per satisfer part d'aquesta demanda de recursos, donada la sobreexplotació del aqüífers».

Pel que fa a les obligacions que marca la pròpia llei d'aigües, quant a l'obligació d'instal·lar i mantenir els sistemes de mesurament que garanteixin una informació precisa, aquestes sempre es compliran. Cal remarcar que dins el projecte, el subministrament d'aigües regenerada a cada parcel·la implicarà la instal·lació d'un armari amb un comptador de cabal d'aigua individualitzat, pel qual es podran tenir dades reals de l'aigua estalviada una vegada que es posi en funcionament la infraestructura de reg.

D'altra banda, recordar que cada explotació amb pou d'aigua subterrània té una concessió de volum màxim per parcel·la que no s'incrementa per la posada a disposició d'una font no convencional d'aigua. Això significa que la concessió de les explotacions no augmenten i el volum total d'aigua utilitzada no podrà superar el total de les concessions.

Finalment, les explotacions de regadiu estan sotmeses a controls addicionals emmarcats en la condicionalitat ambiental reforçada del PEPAC inclogui tant en els Requisits Legals de Gestió com en les BCAM (Bones Condicions Ambientals). Aquesta condicionalitat ambiental que han de complir les explotacions agràries està sotmesa als programes de control i entre les qüestions a monitoratge hi ha els cabals concessionats. Aquests controls són realitzats per la Conselleria d'Agricultura en cada campanya de la PAC.

No es pot obviar que una de les principals finalitats del projecte és estalviar una part de l'extracció d'aigua subterrània, no podent-se donar una substitució al cent per cent, per dues raons: En primer lloc, perquè la disponibilitat d'aigua regenerada no cobreix la totalitat de la concessió d'aigües de reg que tenen les explotacions ramaderes per a la producció de pastures temporals i farratges, que és de 10.000 m³/ha. En segon lloc, perquè les explotacions ramaderes seguiran necessitant aigua subterrània per donar de beure als animals.

Quant a l'«Obligació d'aplicar la recuperació de costos» s'indica que «donades les particularitats de les petites comunitats de regants d'aquesta comunitat autònoma i de la complexitat de les infraestructures de reg, quant a la seva gestió i manteniment, el Govern de les Illes Balears actua de la manera més adient, per tal de poder garantir el seu funcionament i el desenvolupament productiu del sector agrari i agroalimentari, al qual se li confereix i reconeix un caràcter estratègic, no només a nivell autonòmic, tal i com es pot veure reflectit, entre d'altres disposicions, a Llei 3/2019, de 31 de gener, agrària de les Illes Balears, sinó també a nivell estatal i europeu. D'altra banda, és important remarcar que el principi de recuperació de costos que estableix la Directiva Marc de l'Aigua, té molt present les externalitats ambientals positives quan existeixen, cosa que és evident quan es tracta d'aprofitament d'aigües regenerades per a regadiu com a alternativa

a la situació de partida actual, la qual té una incidència quant a la millora de la qualitat del cicle de l'aigua i en la sostenibilitat de les masses d'aigües subterrànies».

Quant a l'excessiu nivell de clorurs de l'aigua, s'indica que «El que és evident, és que el petit filtre verd i els pous d'infiltració que s'estan utilitzant a dia d'avui, i des de fa més de 30 anys, tenen una incidència directa sobre les masses d'aigua subterrània a on s'ha constatat que l'evolució ha estat favorable, per tant, si el filtre verd es centra en totes les hectàrees agràries que faran ús de l'aigua que conseqüentment suposarà una menor infiltració directa en els aqüífers significa una millor solució a la situació actual. Aquests arguments es veuen reflectits a l'Estudi d'Impacte Ambiental (EIA):

- Pàgina 9, EIA:

Cal tenir en compte que actualment, l'EDAR de Sant Lluís no disposa d'emissari submarí pel que pràcticament tota l'aigua depurada s'infiltra a l'aqüífer de manera directa o indirecta, des de fa, aproximadament, uns 30 anys. En conseqüència, i a causa de l'evolució favorable que ha tingut l'aqüífer malgrat l'aportació d'aquestes aigües, és difícil suposar que, a causa de la implantació del regadiu, l'aqüífer es veurà afectat negativament pels clorurs atès que la quantitat d'infiltració serà molt similar a l'actual, encara que menys localitzada. L'aigua procedent del tractament, en comptes d'infiltrar-se a l'aqüífer a través del filtre verd, s'infiltrarà a partir de la percolació que pugui haver-hi a través de les parcel·les regables.

Pàgina 39, EIA:

No realitzar el projecte d'infraestructures de regadiu amb aigües regenerades a Sant Lluís, la qual cosa comporta mantenir l'actual sistema de reg basat en l'extracció d'aigua de pous particulars. El que implica:

- Injectar directament a l'aqüífer 400.000 m³ i realitzar-ho en una superfície de només 8,4 ha.
- Aquests 400.000 m³ injectats han sofert un tractament secundari.
- Pàgina 131, EIA:

[...]

Quant a «la presència de substàncies perilloses a Sant Lluís» s'indica que «en resposta a aquesta al·legació, cal fer esment específic que les aigües regenerades es sotmeten a processos terciaris i de desinfecció, a més de filtratges, per poder destinar-les al regadiu agrícola. En aquest sentit, la normativa d'aplicació és molt restrictiva i el seu compliment és indispensable per poder fer ús de les aigües regenerades, per tant, si es detecta qualsevol alteració dels paràmetres establerts a la normativa suposarà el tall de subministrament provisional. Cal tenir molt present que a dia d'avui, aquesta aigua s'infiltra directament a diversos pous d'infiltració mitjançant, únicament, un petit filtre verd. En resposta a aquesta al·legació, es vol remarcar el que s'indica a l'EIA:

- Pàgina 9, EIA:

[...]

- Pàgina 39, EIA:

[...]

- Pàgina 130, EIA:

El procés de depuració que ha rebut l'aigua procedent de l'EDAR de Sant Lluís inclou un tractament d'infiltració-percolació amb important eliminació de nutrients (nitrogen i fòsfor), per la qual cosa es dona compliment a la normativa d'aplicació per a zones sensibles a eutrofització, on s'indica que els abocaments d'aigües depurades han de preveure una reducció de la concentració de nitrogen i fòsfor. En qualsevol cas i respecte als paràmetres químics de l'aigua de reg que poguessin afectar la qualitat química de l'aigua de l'aqüífer, els resultats analítics aportats permeten observar que el tractament de l'EDAR redueix significativament el contingut en nitrogen, en qualsevol dels seus compostos, resultant ser molt inferior a la concentració trobada en l'aigua de l'aqüífer.

- Pàgina 131, EIA:

[...]

- Pàgina 158, EIA:

El projecte inclou els requeriments de qualitat segons el RD 1620/2007 per a ús agrícola, així com les anàlisis de la qualitat d'aigua per a reg, inclou a més els controls a realitzar i la periodicitat d'aquests, controls que permetran determinar l'adequació de les aigües regenerades a la qualitat exigida. S'ha inclòs una relació de determinacions de concentració de bor i sodi, arsènic, i altres metalls correctes per a una

avaluació d'aigües regenerades concordes al RD. 1620/2007 on es defineixen els criteris de qualitat de les aigües regenerades a emprar, segons el seu ús previst, els paràmetres biològics i fisicoquímics que s'exigeixen són els següents:

- Nematodes Intestinals (anàlisi quinzenal).
- Escherichia Coli (anàlisi setmanal).
- Sòlids en Suspensió (anàlisi setmanal).
- Terbolesa (anàlisi setmanal).
- Altres contaminants continguts en l'autorització d'abocament d'aigües residuals (si escau).
- Salinitat: Contingut en sals (Cations i Anions) i conductivitat Elèctrica de l'aigua (anàlisi mensual).
- Infiltració: Relació d'Absorció de Sodi (RAS) de l'aigua (anàlisi mensual).
- Toxicitat: Contingut en Sodi, Clor, Boro i elements traça que poguessin ser sensibles els cultius presents a la comunitat de regants (anàlisi mensual).
- Nutrients: Nitrat, Amoni, Fosfat (anàlisi mensual).
- Altres: pH, bor (anàlisi mensual).

- Pàgina 209; EIA:

Al capítol 8.4 de l'EIA es presenten mesures per al control dels efectes sobre les masses d'aigua (fase d'execució del projecte i fase d'explotació).

- Pàgina 258, EIA:

Al capítol 9.4.13 del Pla de Vigilància Ambiental, es presenta la fitxa (FE.01) de control de la qualitat de l'aigua per a reg. Així com la fitxa (FE.02) de control d'afecció d'aigües subterrànies.

A més, dins del projecte, en l'annex número 6, relatiu a les qualitats d'aigua, es fa referència que es dugués a terme un tractament terciari per a millorar la qualitat de l'aigua procedent de l'EDAR per a poder complir tant amb la normativa estatal RD 1620/2007, en el seu ús 2.1. sent aquest el més restrictiu, com el nou reglament europeu 2020/741, en la seva qualitat d'aigua A.

D'altra banda, el compliment d'aquesta normativa la qual millora la qualitat d'aigua, es contempla en l'estudi d'impacte ambiental en diferents punts d'aquest com és el 6.2.2., relatiu a la incidència sobre les masses d'aigua».

Quant a «la infraestructura no està prevista en el Pla Hidrològic» s'indica que:

En resposta a l'al·legació feta, cal destacar que el Pla Hidrològic de la Demarcació Hidrogràfica de les Illes Balears, corresponent al tercer cicle de planificació (2022-2027), fa una clara aposta per la reutilització de les aigües com a prioritat principal, i estableix com a ús prioritari de les aigües regenerades el reg agrícola.

D'altra banda, cal remarcar que la llei 3/2019, de 31 de gener, Agrària de les Illes Balears, es refereix al Capítol II del Títol II al règim hídic de les explotacions agràries, i en el seu article 34, en apartat 2, estableix que la planificació hidrològica de les Illes Balears, d'acord amb els recursos hídrics disponibles i l'ordre de prioritats que estableix la legislació en matèria d'aigua, haurà de tenir en compte les necessitats hidríques de les explotacions agràries de les Illes Balears.

En aquest sentit, i malgrat el Pla Hidrològic estableixi una previsió d'execució de nou basses de reg noves que ampliaria la capacitat de regulació, remet a la conselleria amb competències en agricultura perquè dugui a terme la planificació de les actuacions necessàries en matèria de regadius, tant a curt com a llarg termini. Per tant, no és condició necessària per poder executar el projecte referenciat que aquest estigui previst al Pla Hidrològic.

No obstant això, si és important remarcar que el Pla Hidrològic de les Balears estableix a la fitxa 1 de temes importants que, en una illa amb escassetat de recursos, s'ha de preveure l'opció de la reutilització com una de les prioritàries per satisfer part de les demandes no satisfetes.

Respecte a l'al·legació «Hi ha pous municipals vora les zones a regar», s'indica que «durant l'execució de les obres, es concretarà més la instal·lació dels hidrants i s'advertirà a cada comuner les zones prohibides de reg d'acord a la normativa que li és d'aplicació, per tant, sempre es donarà compliment a la normativa corresponent sense vulnerar els condicionaments tècnics i normatius que siguin d'aplicació, tal com s'indica a l'EIA:

- Pàgina 82, EIA:

En aquest sentit, en l'estudi d'impacte ambiental, al punt 5.2.2., relatiu a la hidrologia subterrània, s'exposa que seguint el PHIB en el seu capítol II: perímetres de protecció, article 76 perímetres de protecció de captacions de proveïment a la població, s'estableixen zones de restriccions absolutes a l'hora de practicar el regadiu, amb zones de restriccions absolutes, màximes i moderades, les quals s'han contemplat

en el projecte».

Quant a les «afectacions a zones forestals consolidades» s'indica que «el projecte es modificarà per tal de deixar clar que no té com un dels seus objectius la incorporació de terres no agrícoles ni afectar a zones forestals consolidades [...]».

Respecte a les al·legacions «La mala experiència del cas de Ciutadella: regar amb aigua que incompleix els paràmetres de qualitat i l'experiència de Mercadal: incentivar nous regadius que després no es poden atendre» s'indica que «no poden ser tingudes en compte, donat que no s'adeqüen a la descripció real de la situació a ambdues infraestructures de regadiu».

Pel que fa a la bassa de Ciutadella, només s'omple quan l'aigua compleix els paràmetres permesos, i la Comunitat de Regants fa ús en els seus cultius sense que a dia d'avui s'hagi manifestat cap queixa per afectacions a la fertilitat de la terra.

Per tant, cal fer esment específic en què el fet d'utilitzar l'aigua emmagatzemada permet estalviar l'extracció d'aigua de l'aqüífer, el qual es veuria molt afectat si no es regués amb aigua regenerada, demostrant-se així la importància de la reutilització de l'aigua regenerada.

Pel que fa a Es Mercadal, no és correcta, tal i com s'indica a l'al·legació que l'objectiu de les institucions públiques fos la d'incentivar cultius intensius, sinó que els existents obtinguin una major producció, ja que hi ha una mancança de menjar pel bestiar, per tant, l'únic objectiu que cerquen les institucions públiques és i serà la de millorar la productivitat agrícola en benefici del sector primari».

Pel que fa a l'al·legació de la finca Binissafuller Nou, s'exposa, entre d'altres coses, que tenen una recuperació de cultius aprovada i que han projectat plantar vinya a una parcel·la per la qual passa la xarxa de reg, la qual no ha estat inclosa al projecte. En aquest sentit, estarien interessats a formar part del projecte per assegurar regs de suport.

L'Asociación de Empresarios de Explotaciones Agrarias de Menorca (AGRAME) va al·legar el següent:

Que mantenir la situació actual, a la zona a on es durà a terme la infraestructura de reg, en cap cas és més beneficiós que si dur a terme el projecte.

Que l'execució d'una infraestructura com la projectada, pot facilitar l'inici d'activitats econòmiques agrícoles i ramaderes, tant intensives les quals necessiten regs abundants com extensives per les quals són suficients regs de suport, com cultius fructícoles, hortícoles, hivernacles i/o farratgers. També afavoreix la sobirania alimentària del territori.

Que el projecte suposa una clara millora respecte a la situació actual, des de tots els punts de vista.

Així mateix, aporten l'informe «Comparación de los sistemas de evacuación de las aguas residuales en la EDAR de Sant Lluís (Menorca) actual y previsto en el proyecto de infraestructuras de regadío en cuanto a su afección al dominio público hidráulico», signat digitalment en data 21 d'octubre de 2024 per l'enginyer de mines Jaime Fernández Homar. A l'informe es conclou el següent:

«COMPARACION DE AMBAS SITUACIONES

A. En la situación actual:

- Se inyecta directamente al acuífero un volumen de 400.000 m³.
- Esa inyección se efectúa en una superficie de 8,34 has, lo que supone 47.956 m³/ha año
- Estos 400.000 m³ de volumen inyectado han sufrido sólo un tratamiento secundario. Hay que añadir apenas 20.000 m³ que han tenido tratamiento terciario.
- Los cloruros separados en el proceso de ósmosis que desarrolla la DGRH se reincorporan al proceso de la EDAR y, por tanto, también se inyectan directamente al acuífero.
- Las zonas de regadío ubicadas en la masa obtienen el agua de pozos e incorporan todos los nutrientes para las plantas de manera artificial. Cuando esos nutrientes se aplican en exceso, pueden acabar llegando a los acuíferos.
- Las concentraciones puntuales elevadas de cloruros existentes en la masa de agua 1901M1 (Maó) no son atribuibles a las inyecciones de aguas procedentes de la EDAR sino a la explotación de los pozos de abastecimiento, especialmente los ubicados en la costa.

B. Tras la implementación del proyecto

- Se dejan de inyectar al acuífero de manera directa 394.223 m³/año de aguas residuales.
- Solamente se inyectarán de manera directa al acuífero 14.600 m³ procedentes de la ósmosis gestionada por la DGRH.
- Todo el volumen utilizado en el riego (394.223 m³/año) habrá sufrido un tratamiento terciario
- Este volumen se aplica en una superficie de 160,29 has, 19 veces superior a la de las actuales parcelas de anegamiento.
- La aplicación de estas aguas en el riego de plantas hace que éstas actúen como un nuevo filtro verde. En la actualidad solo hay 6.000 m² con ese cometido, por lo que su superficie se multiplica por 266.

f) La cantidad total de cloruros de las aguas utilizadas en el riego no se altera con respecto a las actuales (tampoco se incrementa) pero su incorporación al acuífero se efectúa de una forma mucho más diluida, en una superficie 19 veces superior a la actual y de forma indirecta.

g) Deja de extraerse del acuífero un volumen de 394.223 m³/año lo cual contribuye a mejorar significativamente el estado de esa masa de agua.

h) El proyecto constructivo incorpora un anexo específico de manipulación de aguas regeneradas donde se incluye un apartado específico de código de buenas prácticas agrarias con el objetivo de transmitir una conciencia ecológica a los agricultores a través de la formación y la exposición de acciones demostrativas eficaces, para ayudar a alcanzar la sostenibilidad e integración ambiental de los regadíos. Ello supone, entre otras cosas, una menor utilización de fertilizantes aplicados de manera artificial,

En definitiva, y como conclusión, entendemos que el proyecto supone una clara mejora respecto a la situación actual, desde todos los puntos de vista analizados».

4. Anàlisi tècnica de l'expedient

Alternatives

A l'estudi d'impacte ambiental s'han estudiat les alternatives següents:

- Alternativa zero. Aquesta alternativa suposa no realitzar la xarxa de reg i, per tant, no aprofitar l'aigua procedent de l'EDAR de Sant Lluís, la qual cosa implica mantenir el sistema actual de rec basat en l'extracció d'aigua de pous així com seguir injectant directament a l'aquífer un volum de 400.000 m³ sobre una superfície de només 8,34 ha.
- Alternativa 1. Aquesta alternativa consisteix en la construcció d'una xarxa de reg per a la Comunitat de Regants de Sant Lluís, la qual inclou un sistema de tractament terciari ubicat entre l'EDAR i el pou de bombament i els seus elements auxiliars. Es preveuen les actuacions següents:
 - Obra de presa i connexió amb pou de bombament a sistema terciari ubicat a la parcel·la de la bassa de regulació.
 - Impulsió integrada per bombes i canonada (EB1), des del pou de bombament fins al sistema terciari.
 - Planta de tractament terciari i bombament fins a la bassa de regulació. El tractament terciari consistirà en una filtració i desinfecció a partir d'electrodiàlisi amb NaCl.
 - Pou de bombament a la sortida del tractament terciari per a elevar l'aigua fins a la bassa de regulació.
 - Bassa de regulació.
 - Estació de bombament a xarxa de reg (EB2).
 - Xarxa de reg.
 - Telecontrol.

A l'apartat 4.3 de l'estudi d'impacte ambiental es presenta una anàlisi multicriteri de les alternatives així com una justificació de la solució adoptada. En aquest aspecte, es descarta l'alternativa zero atesa la falta de beneficis per a la comunitat de regants i el medi ambient (no s'utilitzaran aigües regenerades que permetin reduir el consum d'aigua potable per al reg i que evitin la sobreexplotació dels aquífers). Així doncs, s'ha optat per l'alternativa 1, la qual presenta, entre d'altres, els avantatges següents:

- Reutilització d'aigües de l'EDAR per a l'enfortiment de l'activitat agrícola en la zona.
- Es deixaran d'injectar de manera directa 400.000 m³ d'aigua depurada la qual només ha passat per un tractament secundari.
- Reducció de l'extracció d'aigua dels aquífers.
- Centralització dels equips.
- Monitoratge dels consums mitjançant la instal·lació de comptadors intel·ligents i un sistema de telecontrol.
- Amb aquesta alternativa s'aconsegueix mantenir l'activitat agrària gràcies a la implementació de regs de suport per tal d'augmentar els rendiments dels cultius amb gran tradició de secà.
- Alternatives d'ubicació de la bassa. Es proposen les alternatives següents:

Alternativa 1. Es proposa la construcció de la bassa a la parcel·la 695 del polígon 4 del TM de Sant Lluís.

Alternativa 2. Es proposa la construcció de la bassa a la parcel·la 19 del polígon 5 del TM de Sant Lluís.

Alternativa 3. Es proposa la construcció de la bassa a la parcel·la 293 del polígon 4 del TM de Sant Lluís.

Pel que fa a la bassa, s'ha fet una anàlisi multicriteri de les alternatives proposades i s'han valorat aspectes com ara la distància a l'EDAR, el risc d'inundació, el risc de contaminació d'aquífers, el risc d'eutrofització, l'afectació a hàbitats, l'afectació a pous d'abastiment, l'accés a la bassa i diferents consideracions tècniques (cost projecte, durada obra i condicions del terreny). D'acord amb l'anàlisi, l'alternativa millor valorada és l'alternativa 3 (construcció de la bassa a la parcel·la 293 del polígon 4).

- Alternatives d'ubicació de la planta de tractament terciari. Es proposen les alternatives següents:

Alternativa 1 (ubicació a la mateixa parcel·la de l'EDAR).

Alternativa 2 (ubicació a la mateixa parcel·la que la bassa de regulació segons l'alternativa 1 d'ubicació de la bassa -polígon 4 parcel·la 695-).

Alternativa 3 (ubicació a la mateixa parcel·la que la bassa de regulació segons l'alternativa 2 d'ubicació de la bassa -polígon 5 parcel·la 19-).

Alternativa 4 (ubicació a la mateixa parcel·la que la bassa de regulació segons l'alternativa 3 d'ubicació de la bassa -polígon 4 parcel·la 293-).

Pel que fa a la ubicació del tractament terciari, es descarta l'alternativa 1 atès que a la parcel·la de l'EDAR no hi ha disponibilitat d'espai per a la construcció de tots els elements del tractament terciari i, a més, es troba a una zona ANEI d'alt nivell de protecció. Les alternatives 2 i 3 es descarten per motius tècnics. Així doncs, es selecciona l'alternativa 4, la qual presenta els avantatges següents:

- S'unifiquen tots els sistemes de tractament terciari a una única parcel·la, la qual cosa facilita la fase d'explotació i el manteniment de les infraestructures projectades.
- No es troba a una zona ANEI.
- Es redueix la longitud de la canonada d'impulsió cap a la bassa.
- El pou de bombament a la bassa posterior al tractament terciari queda el més pròxim possible a la bassa per la qual cosa es redueix la potència de les bombes a instal·lar. A més, es poden reutilitzar les bombes d'impulsió cap al tractament terciari existents a l'EDAR.
- Alternatives de traçat xarxa d'impulsió de l'EDAR al tractament terciari:

Alternativa 1. Traçat de la xarxa d'impulsió pel camí de referència cadastral 07052A00409000. Consisteix en una única canonada, la qual afecta a uns 550 m de camí.

Alternativa 2. Traçat de la xarxa d'impulsió pel camí de referència cadastral 07052A00409000. Consisteix en una única canonada, la qual afecta a uns 140 m de camí i a uns 410 m de la parcel·la privada a on s'executarà la bassa (polígon 4 parcel·la 293).

El traçat previst a les dues alternatives és curt i en línia recta i no tindrà afeccions sobre la vegetació. Si bé l'alternativa 1 discorre totalment per un camí públic (camí Vell de Biniancolla), es descarta aquesta alternativa atès que per aquest camí discorre un col·lector de sanejament. Per tant, s'opta per l'alternativa 2, la qual minimitza les afeccions sobre el col·lector.

- Alternatives de tractament de terciari:

Alternativa 1 (instal·lació de decantador lamel·lar i un sistema de desinfecció d'emergència amb hipoclorit de sodi posterior a la bassa de regulació).

Alternativa 2 (sistema de filtració mitjançant filtres d'arena i tractament de dessalació per osmosi inversa previ a la bassa de regulació).

Alternativa 3 (sistema de microfiltració i desinfecció d'emergència).

Es descarta l'alternativa 1 atès l'impacte visual de les instal·lacions, el manteniment complicat dels equips, l'alt consum energètic, l'elevada producció de fangs, el cost econòmic i la superfície ocupada.

Per una altra banda, el tractament per osmosi inversa proposat a l'alternativa 2 implica una alta petjada hídrica (són necessaris 20 litres per a la producció d'1 l d'aigua regenerada), un manteniment difícil, una major necessitat d'espai, un alt consum energètic, un cost molt elevat i una complicada gestió dels fangs generats i de la salmorra respecte a les altres alternatives. Per tant, es descarta l'alternativa 2.

Així doncs, s'ha optat per l'alternativa 3 atès que té menys impacte social, visual, econòmic i energètic i una menor petjada hídrica.

b) Principals impactes de l'alternativa escollida i la seva correcció

A l'estudi d'impacte ambiental es presenta una identificació i descripció dels impactes que produirà el projecte sobre l'entorn així com una caracterització, avaluació i valoració dels més significatius.

A la fase d'obra, s'han identificat les activitats productores d'impactes següents:

- a) Ocupació del sòl. Té un impacte moderat sobre el sòl i compatible sobre les expropiacions i servituds.
- b) Presència de maquinària d'obra. Té un impacte moderat sobre el sòl i la vegetació i compatible sobre la qualitat de l'aire, la generació de renous, l'aigua subterrània, la fauna, el patrimoni, la salut i les infraestructures.
- c) Emmagatzematge de material. Té un impacte compatible sobre l'emissió de pols i l'aigua subterrània.
- d) Producció i gestió de residus. Té un impacte moderat sobre el sòl i la vegetació i compatible sobre l'aigua subterrània.
- e) Abocaments accidentals. Té un impacte moderat sobre el sòl i la vegetació i compatible sobre l'aigua subterrània.
- f) Moviments de terres. Té un impacte moderat sobre la vegetació i la fauna i compatible sobre l'emissió de pols, la generació de renous, el patrimoni i la salut.

- g) Construcció de la bassa. Té un impacte sever sobre la geologia i geomorfologia; moderat sobre la vegetació i la fauna i compatible sobre la qualitat de l'aire i el patrimoni.
- h) Muntatge i obra d'enginyeria. Té un impacte compatible sobre la generació de renous i la fauna.
- i) Inversió i activitat constructora. Té un impacte positiu sobre la renda, l'ocupació i els sectors econòmics.

A la fase d'explotació, les activitats productores d'impactes són les següents:

- a) Ús d'aigües regenerades. Aquesta activitat té un impacte positiu sobre l'aigua subterrània, sobre el sòl, sobre la vegetació, sobre el medi socioeconòmic i sobre l'adaptació al canvi climàtic.
- b) Bassa de reg. Té un impacte moderat sobre la fauna (risc ofegament).
- c) Sistema de reg. Té un impacte positiu sobre el medi socioeconòmic.
- d) Transformació de secà a regadiu. Té un impacte moderat sobre la vegetació i el paisatge; compatible sobre el sòl i la fauna i positiu sobre el medi socioeconòmic.
- e) Producció de fangs procedents del tractament terciari. Té un impacte compatible sobre la producció d'aigua regenerada.
- f) Consum d'energia. Es considera que l'impacte sobre el canvi climàtic no és significatiu.
- g) Manteniment de les instal·lacions i maquinària. Té un impacte compatible sobre la qualitat de l'aire, el renou, el sòl, la vegetació, la fauna i el paisatge i positiu sobre el medi socioeconòmic.

Per tal de mitigar els impactes ambientals negatius, a l'estudi d'impacte ambiental es preveuen tota una sèrie de mesures preventives, correctores i compensatòries.

Per a la fase d'obres les mesures proposades són les següents:

- Mesures per a la disminució de la contaminació atmosfèrica i del renou (reg periòdic, camions de transport d'àrids coberts, apilaments d'àrids coberts, limitació velocitat, manteniment adequat de la maquinària, realització de les activitats més molestes en horari diürn, control nivells acústics; etc.).
- Mesures per a la protecció de les masses d'aigua: mesures davant la contaminació per abocaments accidentals i mesures davant l'arrossegament de materials per acció de la pluja.
- Mesures per a la protecció del sòl: mesures per a la gestió adequada dels residus; mesures davant la contaminació per abocaments accidentals; manteniment preventiu maquinària d'obres i dels vehicles; s'evitarà la compactació dels sòls a l'entorn de les obres a causa dels moviments de maquinària pesant; no es poden realitzar vials alternatius per a l'accés a la zona d'obres; la col·locació de canonades es farà de forma simultània a l'obertura de rases, les quals s'ompliran amb terres procedents de la pròpia excavació; no es podran realitzar excavacions ni podran circular vehicles en cas de pluges intenses; s'utilitzarà el material excedent per a la restauració de la capa vegetal als talussos de la bassa; es realitzarà un decapat superficial del terreny entre 15 i 30 cm i aquest material serà apilat per a evitar-ne la compactació i facilitar l'establiment natural de vegetació; cavallons amb secció trapezoïdal; es compensaran tant com sigui possible els volums de desmunt i de terraplè de la bassa; reposició dels paviments afectats; per a evitar fenòmens erosius en els talussos i zones d'apilament d'excedents de terra, es durà a terme la restauració i revegetació de totes les superfícies que s'hagin vist alterades per les obres mitjançant una coberta vegetal d'herbàcies i arbustos autòctons; etc.
- Mesures per a la protecció de la vegetació i els hàbitats d'interès comunitari: jalonament de la zona d'obres; jalonament de les zones amb hàbitats d'interès comunitari i/o espècies protegides; es prohibeixen les actuacions les quals afectin als hàbitats més representatius; emmagatzematge de materials a zones sense vegetació; utilització dels camins existents per a l'accés a la zona d'obres; mesures per a la prevenció d'incendis; mesures per a evitar l'expansió d'espècies invasores; es mantendran les espècies vegetals detectades durant la preparació del terreny i, si no és possible, es trasplantaran; rentat foliar en cas d'altres emissions de pols; etc.).
- Mesures per a la protecció de la fauna (es realitzarà l'obra en el mínim temps possible; mínimes superfícies d'ocupació; control renous; es restaurarà la vegetació de l'entorn afectat; abans de l'inici dels diferents talls, es realitzaran recorreguts sistemàtics per la zona d'actuació per a detectar refugis de fauna; rases obertes el mínim temps possible; es revisaran les rases abans del seu tancament per tal de detectar la fauna que hi pugui quedar atrapada i s'hi col·locaran elements que els permetin la sortida; si es troba algun animal, serà alliberat immediatament en algun lloc segur i si està ferit s'avisarà al 112 o al COFIB; no es podran realitzar treballs nocturns; etc.).
- Mesures per a la protecció del paisatge (s'ubicaran les zones de préstecs, parc de maquinària, viari d'accés a les obres, instal·lacions auxiliars o abocadors a les zones de mínim impacte visual; una vegada acabada l'obra es realitzarà un condicionament general de tota l'àrea afectada; es retiraran periòdicament els residus i materials sobrants; etc.).
- Mesures per al controls dels efectes sobre els espais protegits (per tal de preservar el grau de naturalitat de l'entorn, es mantindrà la massa arbòria natural existent i es milloraran les condicions ambientals a aquelles zones abandonades susceptibles de replantació; es prohibeixen les actuacions que puguin afectar els hàbitats més representatius; no es realitzaran activitats generadores de renou durant l'època de nidificació i posta d'ous de les espècies protegides de la zona (abril-juliol); mínima alteració del medi receptor i del seu entorn; etc.).
- Mesures per a la conservació del patrimoni (control arqueològic de les obres; mesures per a la protecció dels murs de pedra seca; etc.).

- Mesures per al control dels efectes sobre els factors socioeconòmics (bones pràctiques a l'obra; senyalització de les zones d'actuació i dels vials d'accés; reposició dels camins afectats; etc.)
 - Mesures per a la gestió dels residus: optimització dels materials emprats; minimització embalatges; mesures per a l'emmagatzematge adequat dels residus; pla gestió de residus, etc.).
- Per a la fase d'explotació les mesures proposades són les següents:
- Mesures per a la minimització del renou: treballs de manteniment en horari diürn; manteniment adequat de la maquinària; etc.
 - Mesures per a la protecció de les masses d'aigua: control periòdic de l'aigua embassada per a evitar l'eutrofització; elaboració d'un pla de gestió de l'aigua regenerada; mesurador continu de la conductivitat; xarxa de control de la qualitat de l'aigua de reg; etc.
 - Mesures per a la protecció del sòl: manteniment adequat de la maquinària; en cas de reparació de les canonades, les rases romandran obertes el mínim temps possible; emmagatzematge adequat de l'àcid hipoclorós; etc.
 - Mesures per a la protecció de la vegetació i els hàbitats d'interès comunitari: utilització dels camins existents per a les tasques de manteniment; control mecànic de la vegetació; control de les espècies de la zona d'actuació; reposició de la terra vegetal sobre els talussos de la bassa; execució d'estructures vegetals amb espècies de l'hàbitat 5330-6 «*ullastrars i matars no arborescents*» (aquestes estructures contribueixen a restaurar els talussos de la bassa, atreuen pol·linitzadors i enemics naturals, mitiguen l'efecte de les infraestructures i eviten l'erosió; instal·lació boies senyalització helicòpters; etc.).
 - Mesures per a la protecció de la fauna: al peu del talús s'instal·larà un tancament de malla cinegètica per a evitar l'entrada de fauna a la bassa; s'instal·laran vies de sortida per a la fauna a la bassa; instal·lació de refugis per a quiròpters, caixes niu per a les aus, hotels per a insectes i refugis per a la cria d'aus aquàtiques amb illes flotants a la bassa; caseta per a l'observació de les aus; etc.
 - Mesures per a la protecció del paisatge (reposició de la terra vegetal sobre els talussos de la bassa; execució d'estructures vegetals; mesures per a la integració paisatgística de les edificacions i les instal·lacions; etc.).
 - Mesures per a la gestió dels residus: temps d'emmagatzematge dels fangs procedents del tractament terciari inferior a tres mesos i després seran lliurats a un gestor autoritzat.
 - Mesures per al control de la qualitat de l'aigua de la bassa (la boca de captació i l'entrada se situaran a distàncies i fondàries diferents per a afavorir la mescla de l'aigua; instal·lació d'un sistema d'aeració al fons de la bassa per a oxigenar els estrats de més fondària; etc.).
 - Formació dels pagesos en bones pràctiques agràries.

A l'estudi d'impacte ambiental es conclou que amb l'aplicació de les mesures preventives proposades, **l'impacte general del projecte és compatible**.

c) Consideracions tècniques

- Amb caràcter previ, l'òrgan ambiental va avaluar el projecte bàsic d'infraestructures de regadiu amb aigües regenerades a Sant Lluís signat digitalment en data 9 de maig de 2023 i redactat pel senyor Sergi Mulet Aloras, de l'Empresa de Transformació Agrària SA. A l'informe tècnic del Servei d'Assessorament Ambiental de data 18 de març de 2024 publicat al BOIB núm. 59 de 10 de maig de 2025, es va concloure subjectar el projecte al procediment d'avaluació ambiental ordinària atès que es va preveure que podia tenir efectes significatius sobre el medi ambient.
- D'acord amb l'apartat d) de l'article 35 de la Llei 21/2013, a l'apartat 7 de l'estudi d'impacte ambiental s'inclou una avaluació de la vulnerabilitat del projecte davant el risc d'accidents greus i/o catàstrofes. A l'avaluació es fa referència, entre d'altres, al risc per ruptura de la bassa. Es conclou que *«de acuerdo con el análisis de riesgos realizado, se puede determinar que la vulnerabilidad del proyecto ante el riesgo de accidentes graves o catástrofes, considerando las medidas de adaptación, es baja»*.
- Un aspecte essencial és garantir la **disponibilitat d'aigua depurada** per l'EDAR de Sant Lluís per a l'execució del projecte. Al projecte actual es presenten unes dades més representatives de l'activitat de l'EDAR en comparació amb el projecte de 2023 en el qual s'aportaven unes dades del cabal depurat corresponents a 2021, que estaven afectades per la pandèmia. Així doncs, hi hauria disponibilitat per a cobrir les necessitats del projecte (394.223 m^3) si es considera que el cabal anual depurat és de 510.189 m^3 , dels quals es reutilitzen per a ús urbà una mitjana d'aigua depurada de $64.355,95 \text{ m}^3/\text{any}$ per part de la comunitat d'usuaris formada per diferents establiments hotelers segons les dades del Pla de Gestió Sostenible de l'Aigua i $36.500 \text{ m}^3/\text{any}$ per part de la DGRH per a la prova pilot de recàrrega artificial de l'aquífer, la qual té un caràcter temporal. A més, és previsible que augmenti el cabal depurat per causa de l'augment de la població i de la connexió a l'EDAR de nuclis urbans del municipi els quals no disposen de sanejament. No obstant això i atès que la comunitat d'usuaris formada pels establiments hotelers té una concessió per a la utilització d'aigües depurades amb un volum anual de 200.000 m^3 , cabal bastant superior a l'emprat a la pràctica, **la DGRH haurà de valorar si és viable la sol·licitud del promotor per a la concessió de l'ús de l'aigua regenerada o si, per contra, s'ha de reajustar el volum d'aigua depurada sol·licitat o s'han de realitzar els canvis oportuns sobre la concessió existent**.
- Un dels principals impactes positius del projecte és la **disminució de la pressió sobre la massa d'aigua subterrània**. S'ha de destacar que respecte al projecte de 2023 es presenta una estimació del volum d'aigua subterrània que es deixarà d'extreure. A l'EIA, s'explica que per a l'anàlisi de l'ús de recurs hídric, en el cas del volum d'aigua utilitzat abans de l'execució del projecte (m^3/any a escala d'infraestructura) mesurat en termes d'eficiència hídrica, s'ha utilitzat com a dada de partida el corresponent al volum d'aigua utilitzat calculat a partir de l'anàlisi de la superfície que actualment es troba en regadiu de cada parcel·la i del tipus de cultiu de cada zona. Per una altra banda, per al càlcul dels consums d'aigua, una vegada establert el sistema de regadiu amb aigües regenerades, s'ha tingut en compte la nova superfície de regadiu, així com el tipus de cultiu previst. Així doncs, a l'àrea afectada pel projecte s'empen

actualment 162.720,86 m³/any procedents dels pous existents a l'àmbit per al reg de 76 ha mentre que després de l'execució del projecte es regaran 124,57 ha amb un consum de 394.223,00 m³/any. Tot i que s'augmentarà el consum d'aigua per a l'activitat agrària en 231.502,17 m³/any, tota l'aigua provindrà del sistema de regeneració d'aigües residuals de Sant Lluís i es deixaran d'extreure 162.720,86 m³/any.

- D'acord amb el punt 1 de l'article 54 del PHIB de tercer cicle, el projecte s'emmarca dins l'objectiu del pla en matèria de regadius que és «*millorar l'eficiència de l'ús de l'aigua, substituir en la mesura possible el consum de recursos hídrics convencionals per a reg per aigües regenerades i impulsar el desenvolupament de l'agricultura de reguïu amb aigües regenerades*». No obstant això i en la mateixa línia que l'indicat a la guia del Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic «*Recomendaciones para evaluar los impactos más relevantes de los proyectos de modernización de regadíos y para elaborar sus documentos ambientales*», de gener de 2022, a l'informe del Departament Medi Ambient, Reserva de Biosfera i Cooperació Local del Consell insular de Menorca i a les al·legacions del GOB Menorca, **la reducció de l'extracció de l'aigua subterrània ha de ser neta i mesurable i hi ha de tenir lloc tant de fet com de dret amb reducció dels volums concessional o de drets d'aigua**. En aquest sentit, a l'estudi d'impacte ambiental s'explica que «*la inclusión a la comunidad de regantes debería ir acompañada de una declaración de intenciones de dejar el uso del agua de los pozos que actualmente se explotan, para sustituir el agua que de ellos proviene por el agua regenerada*». Aquesta declaració d'intencions s'haurà de materialitzar mitjançant una reducció efectiva dels volums concessional dels pous existents a la zona del projecte. Així doncs, la reducció del volum concessional total de l'àmbit ha de ser, com a mínim, de 50.000 m³.

- Amb el sistema terciari proposat es produirà una millora substancial de la qualitat de l'aigua depurada atès que es reduirà la concentració de sòlids en suspensió i una millor desinfecció de l'efluent. No obstant això, aquest tractament terciari no té efectes sobre la concentració de clorurs. Tal com es va posar de manifest a l'informe d'impacte ambiental de data 18 de març de 2024 del projecte de 2023, **les concentracions de clorurs de l'aigua depurada són considerablement superiors a la mitjana de clorurs que presenta l'aqüífer**. En relació amb la concentració de clorurs de l'aigua depurada s'han de tenir en compte els aspectes següents:

a) A l'informe d'impacte ambiental del projecte de 2023 es va remarcar que era necessari realitzar un estudi hidrogeològic previ a l'execució del projecte de l'àrea afectada per tal d'estudiar si els canvis en l'abocament de l'aigua depurada que implica el projecte respecte a la situació actual podien afectar a l'aqüífer i als pous de proveïment humà. A l'estudi d'impacte ambiental del nou projecte s'inclou un estudi hidrogeològic de data de 12 d'abril de 2024 i realitzat per la senyora Margarita Juncosa Darder (llicenciada en Ciències Geològiques i diplomada en Hidrologia Subterrània) en el qual s'explica que «*todas las muestras analizadas presentan valores de ión cloruro en torno al nivel máximo marcado por la Normativa vigente de calidad de agua para consumo humano (RD 3/2023), la mayoría por encima de dicho límite (250 ppm). Con los datos de los contenidos en cloruros se ha elaborado un plano de isocloruros (ver fig. 5), en el cual se puede observar la existencia de una cierta intrusión marina en la costa, de manera que la isolínea de 300 ppm de cloruros penetra 1,6 km hacia el interior perpendicularmente a Punta Prima.*

*Puede observarse que la mayor parte de la superficie ocupada por las parcelas regables se halla sobre una zona en la que las aguas subterráneas presentan valores de cloruro entre 280 y 290 mg/L. La mayor parte de la parcela 5-19, la más oriental y próxima a la costa, está en zona de valores superiores a 300 mg/L. Por otra parte, las parcelas en el sector más noroccidental de la zona, se hallan en zona con valores por debajo del límite de 250 mg/L. En el sector de Binibèquer, costero, se detecta un punto con intrusión marina inducida por bombeo, con valores superiores a los 500 mg/L. La parte más meridional de las parcelas 4-695 y 4-30 se halla sobre este sector con valores más elevados de cloruro». A l'estudi es conclou, entre d'altres coses que «*el riego de las parcelas mediante aguas depuradas procedentes de la EDAR no produciría ningún impacto negativo en el acuífero, por las siguientes razones, y atendiendo a las siguientes recomendaciones:**

- El nivel freático se halla a una profundidad aproximada de 20-60 m bajo las zonas a regar. La vulnerabilidad del acuífero en la zona regable está considerada como moderada.

No se prevé que se produzcan retornos de riego que puedan alcanzar el acuífero, que presenta asimismo una ZNS de entre 20 y 60 m de espesor.

- Aguas abajo de las zonas de riego, en el sentido del flujo subterráneo, se encuentran escasos pozos. Los pozos de abastecimiento público inventariados se hallan en su mayoría aguas arriba, en el sentido del flujo subterráneo, de las zonas regables. Los pozos que se hallan aguas abajo se hallan en la franja costera, con mala calidad del agua. Algunos de ellos ya se hallan en desuso. Cabe recordar que el riego con agua regenerada es una actividad permitida, previa autorización de la DGRRHH, en el área de restricciones máximas.

- La reducció del contenido en cloruro del efluente sería deseable para regar las parcelas situadas en las zonas más interiores, a cota más alta, ya que su calidad química es mejor que la del efluente en cuanto al contenido en cloruro; en las zonas bajas, el agua es de calidad similar en cuanto al contenido en cloruros y el drenaje al mar más rápido por su mayor proximidad, por tanto no se prevé un empeoramiento de la calidad química por el riego.

- Como red de control se propone añadir ocho pozos a la red de control ya existente [...].

b) A l'estudi d'impacte ambiental es descarta la implantació d'un tractament terciari per a l'eliminació de clorurs (osmosi inversa) per causa del seu alt consum energètic, la complicada gestió de la salmorra i el seu alt cost.

c) A l'informe del Servei d'Estudis i Planificació, **amb caràcter favorable**, s'indica que «degut a que l'EDAR de Sant Lluís no disposa d'emissari submarí, quasi tota l'aigua depurada s'està infiltrant directament a l'aquífer de forma directa o indirecta amb una concentració de clorurs més elevada que la concentració establerta a la pròpia massa 1901M1 Maó. Per aquest fet, **es difícil suposar com afectarà la implementació del reguïu amb aigües regenerades a la qualitat de l'aigua subterrània**».

d) D'acord amb la consulta verbal efectuada al Servei d'Aigües Subterrànies, a més de la recàrrega natural de l'aigua de pluja, a nivell local hi ha tres fonts d'infiltració procedents de l'EDAR de Sant Lluís:

- Pèrdues d'aigua procedent del tractament terciari infiltrat a través del filtre de verd.
- Aigua excedent del tractament secundari infiltrada directament a través del sòl a l'entorn de l'EDAR.
- Aigua procedent del tractament terciari d'osmosi inversa (prova pilot DGRH).

En aquest sentit, a l'EIA s'explica que «la EDAR de Sant Lluís no dispone de emisario submarino, prácticamente toda el agua depurada se infiltra al acuífero de forma directa o indirecta desde hace, aproximadamente, unos 30 años. En consecuencia, y debido a la evolución favorable que ha tenido el acuífero a pesar del aporte de estas aguas, es difícil suponer que, debido a la implantación del regadío, el acuífero se verá afectado negativamente por cloruros dado que la cantidad de infiltración será muy similar a la actual, aunque menos localizada. El agua procedente del tratamiento, en vez de infiltrarse al acuífero a través del filtro verde, se infiltrará a partir de la percolación que pueda haber a través de las parcelas regables» i que l'alternativa zero suposa injectar directament a l'aquífer un volum de 400.000 m³ d'aigua procedent del tractament secundari sobre una superfície de només 8,34 ha.

e) Amb tota la informació recopilada de l'àmbit del projecte es pot concloure que mantenir la situació actual (alternativa zero) pot estar afectant l'estat de la massa d'aigua subterrània com a conseqüència de la gestió de l'efluent depurat. Tot i que l'execució del projecte també pot tenir efectes sobre la massa d'aigua subterrània, no es pot passar per alt que aquesta alternativa permet aprofitar el potencial d'un recurs com és l'aigua depurada i reduir les extraccions de l'aquífer. No obstant això i en base al **principi de precaució** s'hauran de realitzar alguns **canvis en la superfície regable** per tal d'evitar el deteriorament de l'estat de la massa d'aigua subterrània en compliment de l'establert a la Directiva Marc de l'Aigua.

f) Es considera adient que, d'acord amb les dades de l'estudi hidrogeològic, **no es regui a les zones a les quals el contingut de clorurs de la massa d'aigua sigui inferior a 280 mg/L**. En aquest sentit i atès que el promotor haurà de sol·licitar la concessió de reutilització a la DGRH s'ha de tenir en compte que **l'administració hidràulica podrà establir uns requisits més estrictes per al reg**.

- A l'informe ambiental del projecte de 2023 es va remarcar que s'havia de realitzar una caracterització representativa de **l'efluent depurat per l'EDAR de Sant Lluís**. Tot i que al projecte actual s'adjunten analítiques de l'efluent d'entrada i de sortida de la depurada, aquestes analítiques no inclouen possibles **components d'origen industrial**. Per tant, abans de l'execució del projecte s'haurà de fer un control analític de metalls (As, Cd, Cr, Cu, Hg, Ni, Pb i Zn) a l'efluent depurat, a un pou aigua amunt de l'EDAR i a dos pous aigua avall de la zona regable. Un cop executat el projecte, es realitzaran aquests controls de metalls amb un caràcter anual i s'estudiaran possibles canvis de tendència. Els resultats es remetran a la DGRH.

- Un altre impacte a considerar és que una part de l'aigua regenerada utilitzada per al reg s'infiltrarà a l'aquífer a partir de les **aigües de retorn**, el volum de les quals es pot calcular a partir dels coeficients de retorn establerts a la Instrucció de Planificació Hidrològica (Ordre ARM/2656/2008). A l'EIA s'ha estimat que el volum de retorn anual és de 11.826,69 m³ per a tota l'àrea regable. A l'EIA s'explica que atesa la profunditat a la qual es troba el nivell freàtic (20-60 m) **no es preveu que es produeixin retorns els quals puguin arribar a l'aquífer**.

- Pel que fa als **pous de proveïment** de l'àmbit del projecte:

a) A l'estudi hidrogeològic es fa una anàlisi dels pous de proveïment de l'àmbit. S'explica que la major part dels pous d'abastiment inventariats es troben aigua amunt de les zones regables i que els pous els quals s'ubiquen aigua avall es troben a la franja costanera, presenten mala qualitat i alguns estan en desús.

b) El Servei d'Estudis i Planificació ha informat favorablement el projecte en relació amb la protecció del domini públic hidràulic subterrani d'acord amb l'article 76 del PHIB de tercer cicle.

- En relació amb els **nutrients**, és important garantir que el reg amb aigües regenerades no suposi un increment d'aquests contaminants a les aigües subterrànies. A més, s'ha de tenir en compte que tota la massa d'aigua de l'àmbit es considera com a zona vulnerable a la contaminació per nitrats procedents de fonts agràries. En aquest aspecte, a l'estudi hidrogeològic s'explica que «el proceso de depuración que ha recibido el agua procedente de la EDAR de Sant Lluís incluye un tratamiento de infiltración-percolación con importante eliminación de nutrientes (nitrógeno y fósforo).

En cualquier caso y respecto a los parámetros químicos del agua de riego que pudieran afectar a la calidad química del agua del acuífero, los resultados analíticos aportados permiten observar que el tratamiento de la EDAR reduce significativamente el contenido en nitrógeno, en cualquiera de sus compuestos, resultando ser muy inferior a la concentración hallada en el agua del acuífero».

- Un altre impacte a tenir en compte és l'**alt consum energètic** associat al sistema terciari i als sistemes de bombament. D'acord amb els càlculs de l'EIA, el consum energètic total s'estima en 253.899,4 kWh anuals davant els 66.914,6 kWh anuals que es consumeixen actualment per al reg amb aigua de pou. Al projecte es planteja una instal·lació fotovoltaica amb una potència de 75 kW, la qual s'inclouria dins el Pla de Solarització de Basses de Reg. Es considera essencial dur a terme aquesta mesura per tal de reduir la petjada de carboni del projecte.

- Pel que fa a les **zones forestals consolidades** que es puguin veure afectades pel projecte:

a) Tant a l'informe del Departament de Medi Ambient, Reserva de Biosfera i Cooperació Local del Consell insular de Menorca com a les al·legacions del GOB Menorca s'indica que algunes de les parcel·les regables es corresponen a zones forestals.

b) A la pàgina 24 de l'EIA s'inclou una taula amb les parcel·les afectades pel projecte. Part d'aquestes parcel·les es troben a zona forestal d'acord amb la capa «inventari forestal» del Bioatles. No obstant això, la superfície d'aquestes parcel·les que es destinarà a reg **es correspon majoritàriament amb zones agrícoles** segons el mapa amb les noves superfícies de reg i cultius associats de la pàgina 28 de l'EIA.

c) Tot i que a l'EIA s'explica que *«todos los impactos adversos se consideran recuperables a excepción de la pérdida de vegetación debido al movimiento de tierras para la construcción de la balsa y a la que provocará la transformación de algunas parcelas, hoy en día forestales, a regadío»* es considera que aquesta informació és una errada que prové de possibles versions de l'EIA. En aquest sentit, al propi EIA s'explica que *«la implantación del riego no significa que exista la modificación de la superficie forestal de la zona a superficies activas dedicadas a la agricultura. Incluso tampoco se verá afectada aquellas parcelas destinadas a la agricultura en un cambio de cultivos, si no que se seguirán practicando los mismos con una ayuda gracias a los riegos de apoyo aumentando sus rendimientos»*. En aquesta mateixa línia, al document *«Informe a les al·legacions presentades al projecte d'Infraestructures de Regadiu amb Aigües Regenerades a Sant Lluís - Menorca i el seu estudi d'impacte ambiental»* s'explica que *«el projecte «es modificarà per tal de deixar clar que no té com un dels seus objectius la incorporació de terres no agrícoles ni afectar a zones forestals consolidades»*.

S'ha d'afegir que, per tal de no afectar zones forestals, s'ha reduït la superfície regable respecte a la versió anterior del projecte de tal manera que ha passat de 160 a 124 ha.

d) En qualsevol cas i d'acord amb l'article 77 del Pla Territorial Insular de Menorca **s'hauran de mantenir les masses forestals madures existents**.

- Pel que fa als **hàbitats**, a l'estudi d'impacte ambiental s'explica que *«durante la fase de ejecución de la balsa, instalaciones auxiliares y red de riego no se prevé afección sobre masas forestales consolidadas, ni sobre especies o hábitats protegidos»* i que *«tras el tapado de la zanja la infraestructura no alterará las condiciones de los hábitats circundantes por lo que este efecto será no significativo»*. Es minimitza l'impacte sobre els hàbitats atès que no es troben hàbitats d'interès comunitari a la ubicació de la bassa (la qual ocuparà una extensió de 47.100 m² i representa l'element de major impacte) i que les rases projectades discorren majoritàriament per camins existents, per parcel·les modificades per l'activitat agrària o per zones limítrofes de les parcel·les, al costat de murs de pedra. A més, per tal de protegir els hàbitats a l'estudi d'impacte ambiental s'estableix la mesura següent: *«quedarà prohibida cualquier actuación cuyo desarrollo conlleve la afección a los hábitats más representativos presentes»*.

- D'acord amb l'estudi d'impacte ambiental, per a l'execució de la bassa i les instal·lacions auxiliars (estació de bombament i tractament terciari) es veuran afectats un total de 250 unitats d'espècies arbòries i arbustives, de port entre baix i mitjà, de les quals un 10% corresponen a *Pinus halepensis*, un 60% a *Pistacia lentiscus* i un 30% a *Olea europaea* var *sylvestris* i uns 400 exemplars de matolls de mida petita. Per a l'execució de les rases es preveu l'eliminació de 350 arbres de baix port (principalment *Olea europaea* var *sylvestris* i algun exemplar de *Pinus halepensis*) i d'uns 500 exemplars d'espècies arbustives de mida molt petita (principalment *Pistacia lentiscus*). A l'estudi d'impacte ambiental **es preveu trasplantar de manera controlada les espècies vegetals d'interès que es puguin veure afectades**.

- D'acord amb l'informe del Servei de Protecció d'Espècies **no es preveu que el projecte pugui afectar de manera apreciable les espècies catalogades de l'àmbit**. Per una altra banda, les mesures compensatòries proposades per a minimitzar els impactes sobre la fauna (plantació d'espècies de l'hàbitat 5330-6 als talussos de la bassa per tal de donar continuïtat a l'hàbitat de la zona contigua a la bassa i afavorir la connectivitat ecològica; instal·lació d'estructures per evitar l'ofegament d'animals a la bassa; instal·lació de caixes niu per aucells i quiròpters i refugis per a insectes) es consideren molt adequades.

- En relació amb l'**impacte paisatgístic** de la bassa, la qual per les seves dimensions representa l'element del projecte amb major impacte paisatgístic, a l'annex d'incidència paisatgística es conclou que *«a pesar del impacto paisajístico que puede provocar la ejecución de la balsa de regadío, que se ha considerado MODERADO, tanto en la fase de construcción como posteriormente, una vez implantada; la aplicación de medidas preventivas, en fase de ejecución, y de medidas correctoras, en fase de explotación, permiten considerar el proyecto como COMPATIBLE»*. En aquest sentit, **la mesura compensatòria prevista consistent en la plantació d'espècies vegetals als talussos de la bassa contribuirà a naturalitzar la construcció, a compensar l'eliminació de la superfície vegetal i a mitigar l'impacte visual** per la qual cosa es valora positivament.

- Finalment i tot que l'execució de les infraestructures de reg suposa, entre d'altres, impactes sobre la vegetació, el paisatge, el consum energètic i el sòl i és necessari establir mesures addicionals com ara la limitació de la superfície regable per tal d'evitar el deteriorament de l'estat de la massa d'aigua subterrània, no es poden obviar els impactes positius del projecte que són **promoure l'economia circular amb la utilització d'aigua regenerada per al reg, la disminució de la pressió sobre els recursos hídrics així**

com un ús més eficient de l'aigua d'acord amb els objectius de la Llei 3/2019, de 31 de gener, Agrària de les Illes Balears. A més, l'execució del projecte permetrà potenciar l'activitat agrícola a l'àmbit en aconseguir augmentar els rendiments dels cultius existents, els quals són tradicionalment de secà, sense modificar-los, mitjançant un reg de suport així com mantenir el paisatge agrari tradicional.

d) Seguiment ambiental

Es presenta un Programa de Vigilància Ambiental (PVA) per al seguiment de les mesures proposades per a minimitzar els impactes ambientals del projecte a la fase d'obres i a la fase d'explotació.

A la fase d'explotació s'inclouen, entre d'altres, la formació en bones pràctiques agràries; el manteniment de les estructures vegetals, les caixes niu i els refugis; la gestió de fangs i residus i controls de la qualitat de l'aigua de reg i de l'aigua subterrània.

Per al control de l'aigua de reg, a l'efluent depurat i a la sortida de la bassa es determinaran, com a mínim, els paràmetres següents: nematodes intestinals (freqüència quinzenal), *Escherichia coli* (freqüència setmanal), sòlids en suspensió (freqüència setmanal); terbolesa (freqüència setmanal/continua), DBO₅ (freqüència setmana) i *Legionella spp* (freqüència quinzenal). Es preveuen també controls de qualitat de l'aigua de reg als hidrants a on determinaran nutrients i alguns paràmetres d'utilitat per als agricultors.

Pel que fa al control de l'aigua subterrània i d'acord amb l'estudi hidrogeològic es proposa afegir vuit pous a la xarxa de control de la DGRH, en els quals es determinaran els paràmetres següents: nivell piezomètric (freqüència mensual), conductivitat elèctrica (freqüència trimestral), nitrats (freqüència trimestral), fosfat (freqüència trimestral) i clorurs (freqüència trimestral). Tot i que aquests controls es consideren adequats, s'hauran d'afegir altres paràmetres de control com ara metalls i olis i greixos.

Per una altra banda i d'acord amb l'informe del Servei de Protecció d'Espècies, al programa de vigilància s'haurà d'incloure el seguiment dels efectes sobre la flora i la fauna, amb especial atenció als organismes aquàtics lligats al medi subterrani superficial.

Al pressupost s'inclouen partides pressupostàries específiques per al seguiment ambiental i per a l'adopció de les mesures preventives i correctores proposades.

Conclusions

Primer. Per tot l'anterior, es formula la declaració d'impacte ambiental favorable a la realització del **projecte d'infraestructures de regadiu amb aigües regenerades a Sant Lluís-Menorca**, signat digitalment en data 31 de gener de 2025 pel cap de servei de Reforma i Desenvolupament Agrari i redactat per l'enginyera agrònoma Beatriz Lanuza Fuentes, de l'Empresa de Transformación Agraria SA, atès que previsiblement no es produiran impactes adversos significatius sobre el medi ambient, sempre que es compleixin totes les mesures preventives, correctores i compensatòries previstes per l'EIA, signat digitalment en data 21 de novembre de 2024, per la senyora Maria del Mar Janer Mulet (biòloga), i els condicionants següents:

1. Mentre no hi hagi una disminució significativa dels nivells de clorurs de l'aigua depurada no es podrà regar a les zones a les quals el contingut de clorurs de la massa d'aigua sigui inferior a 280 mg/L.
2. La comunitat de regants haurà de sol·licitar una modificació de les concessions d'explotació d'aigües subterrànies de forma que es redueixi un volum total de 50.000 m³, com a mínim.
3. S'han de mantenir les masses forestals madures existents a l'àmbit del projecte.
4. S'ha de sol·licitar la concessió de reutilització de l'aigua regenerada a la Direcció General de Recursos Hídrics.
5. Pel que fa al programa de vigilància:
 - A més dels controls prevists, abans de l'execució del projecte, s'haurà de fer un control analític de metalls (As, Cd, Cr, Cu, Hg, Ni, Pb i Zn) a l'efluent depurat i un control de metalls (As, Cd, Cr, Cu, Hg, Ni, Pb i Zn) i olis i greixos a un pou aigua amunt de l'EDAR i a dos pous aigua avall de la zona regable. Un cop executat el projecte, es realitzaran aquests controls de metalls amb un caràcter anual i s'estudiaran possibles canvis de tendència.
 - Els resultats dels controls de l'efluent depurat i de l'aigua subterrània es remetran a la DGRH.
6. Atès que part de les actuacions projectades es troben a una zona potencialment inundable i a zona de policia de torrent és necessària l'autorització de la Direcció General de Recursos Hídrics.
7. S'han de mantenir en bon estat de conservació els hàbitats d'interès comunitari de l'àmbit del projecte.
8. Al projecte executiu s'ha d'incloure la petjada de carboni associada al procés constructiu i als materials d'obra de les instal·lacions.

9. A la fase de funcionament s'ha d'implantar un sistema de generació d'energia renovable a les estacions de bombament.
10. Abans d'iniciar les tasques de desbrossament, caldrà realitzar una prospecció prèvia per tal de detectar la possible presència d'exemplars de tortuga mediterrània, que s'hauran de traslladar a un lloc proper i segur de condicions similars.
11. Les rases que es mantinguin obertes durant més de 24 hores s'hauran de revisar diàriament i abans del seu tancament, per tal de detectar la fauna que hi pugui quedar atrapada i s'hi col·locaran elements que els permetin la sortida.
12. No es poden cremar els rostolls i restes de vegetació que puguin generar-se durant els desbrossaments. Les restes vegetals s'hauran de dur a instal·lacions que ho puguin aprofitar per fer compost o esser recollits per empreses que facin aquesta valorització.
13. Durant l'execució de les obres, s'han d'adoptar les màximes precaucions per evitar l'abocament de substàncies contaminants, incloses les derivades del manteniment de les maquinàries.
14. No es permet l'abocament d'aigües residuals sense tractar, independentment del tipus d'abocament, directe o indirecte, o del punt d'abocament.
15. Durant la realització de les obres s'haurà de complir el Decret 125/2007, de 5 d'octubre, pel qual es dicten normes sobre l'ús del foc i es regula l'exercici de determinades activitats susceptibles d'incrementar el risc d'incendi forestal, especialment pel que fa a les mesures de prevenció durant l'època de perill d'incendi forestal i les accions conjunturals de prevenció (art. 8 2.c).
16. En cas d'haver de realitzar-se actuacions forestals en la massa forestal de l'entorn de les instal·lacions previstes al projecte, s'hauran de respectar les espècies protegides i catalogades dins el Catàleg Balear d'Espècies Amenaçades i d'Especial Protecció, les Àrees Biològiques Crítiques i el Consell Assessor de Fauna i Flora de les Illes Balears, així com endemismes i altres espècies protegides per diferents normatives. L'òrgan administratiu competent és qui determinarà la idoneïtat, impacte i la manera de dur a terme les tasques sobre la vegetació existent, i les autoritzarà.
17. Pel que fa al patrimoni, al projecte executiu s'ha de preveure que les obres s'hauran de realitzar amb el control arqueològic per part d'un arqueòleg professional amb la preceptiva autorització, d'acord amb l'establert al Decret 14/2011, de 25 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament d'intervencions arqueològiques i paleontològiques de les Illes Balears.
18. Atès que el pressupost del projecte supera el milió d'euros, incloses les partides específiques relatives a les mesures ambientals i el seu seguiment, el promotor haurà de designar un auditor ambiental que acrediti que es compleix la DIA, com a mínim durant tot el procés d'execució i els dos primers anys de funcionament. El cost d'aquesta contractació haurà d'incloure's en el pressupost total.
19. S'ha de trametre a l'òrgan ambiental el pla de vigilància ambiental, incloent-hi els indicadors de seguiment que s'utilitzaran per fer el seguiment de les mesures ambientals proposades, a més de l'establiment de lindars i actuacions en cas d'incompliment, abans de l'autorització substantiva per a la seva revisió i incorporació a l'expedient.

Es recomana:

1. Estudiar amb un major grau de detall la instal·lació de sistemes per a disminuir la concentració de sals de l'aigua depurada.
2. Fer un seguiment i detecció d'espècies vegetals invasores presents al Reial decret 630/2013, de 2 d'agost, pel qual es regula el Catàleg espanyol d'espècies exòtiques invasores.
3. El programa de vigilància hauria d'incloure un seguiment, a partir d'una metodologia estandarditzada, dels efectes sobre la flora i la fauna, amb especial atenció als organismes aquàtics lligats al medi subterrani superficial.

Es recorda que:

1. D'acord amb l'article 5 del Reglament (UE) 2020/741 del Parlament Europeu i del Consell de 25 de maig de 2020 relatiu als requisits mínims per a la reutilització de l'aigua s'haurà d'elaborar un pla de gestió del risc de l'aigua regenerada.
2. S'ha de complir l'establert al Reial decret 1085/2024, de 22 d'octubre, pel qual s'aprova el Reglament de reutilització de l'aigua i es modifiquen diversos reials decrets que regulen la gestió de l'aigua.
3. D'acord amb la Direcció General d'Emergències i Interior:

«El Pla especial de Protecció Civil enfront dels riscos d'inundacions (INUNBAL) al qual fa referència la documentació no és el vigent (Decret 1/2022, de 3 de gener).

- El titular haurà de tramitar la classificació en funció del risc potencial de la bassa com a tipus A a l'Administració Hidràulica, que l'haurà d'aprovar per resolució.
- Com a bassa classificada com a tipus A, és obligatòria la redacció, aprovació i implantació del Pla d'Emergència de la bassa».

4. D'acord amb el Departament de Medi Ambient, Reserva de Biosfera i Cooperació Local del Consell insular de Menorca:

- Quant a la ubicació de la bassa, s'ha de tenir en compte que la zona es troba situada en sòl rústic protegit, categoria ANIT, per la qual cosa li serà d'aplicació la matriu d'usos que estableix el Pla Territorial de Menorca.
- S'ha de complir l'establert a l'article 36 (conservació del ferm del camí) i a l'article 40 (instal·lacions subterrànies i aèries) de la Llei 13/2018, de 28 de desembre, de camins públics i rutes senderistes de Mallorca i Menorca.
- Quant al traçat on passaran les canalitzacions, «s'ha de tenir en compte que segons grafia de la memòria, aquests afectaran de forma parcial als camins CM234 (Carretera Punta Prima) CM303 (Camí vell Biniancolla) CM242 (Camí de s'Atalaia) presents a l'inventari de camins i al catàleg municipal de camins aprovat de forma definitiva i publicat en data 13 de juliol de 2023 al BOIB. S'ha de preveure el que determina la Llei 13/2018 de camins de Mallorca i Menorca on estableix una zona de protecció de 3 m a banda i banda des del límit exterior del camí i s'ha de tenir present que tal com indica l'article 5 de la Llei «qualsevol intervenció en aquesta zona de protecció que estigui sotmesa a una autorització expressa segons es determini en la legislació sectorial corresponent, han de comptar amb un informe favorable, preceptiu i vinculant de l'administració titular del camí».

5. A la fase de licitació del projecte s'ha de complir l'establert als articles 68 i 71 de la Llei 10/2019, de 22 de febrer, de canvi climàtic i transició energètica.

6. Les actuacions projectades requereixen l'acord previ favorable de l'Agència Estatal de Seguretat Aèria (AESA) d'acord amb l'establert a l'article 31 del Reial decret 369/2023, de 16 de maig, pel qual es regule les servituds aeronàutiques de protecció de la navegació aèria.

7. D'acord amb el punt 4 de l'article 54 del PHIB de tercer cicle, «l'AH podrà denegar la realització de projectes de reg amb aigües residuals regenerades que puguin afectar negativament a captacions properes destinades a proveïments a poblacions, o que impliquin risc de deteriorament de la qualitat general de l'aigua de l'aqüífer o masses d'aigua superficial i d'incompliment dels objectius d'aquest Pla per als diferents tipus de masses d'aigua».

8. D'acord amb l'article 77. 4 de la Llei 3/2019, de 31 de gener, agrària de les Illes Balears, «els propietaris o titulars de les instal·lacions, estructures o immobles no residencials, situats en zones ZAR amb interfície urbano-forestal hauran d'executar les mesures de prevenció d'incendis forestals establertes a l'apartat 3».

9. D'acord amb l'informe d'ABAQUA:

«Prèviament a l'aprovació definitiva del projecte s'haurà de presentar un projecte constructiu, amb el grau de detall suficient que permeti valorar la totalitat de les afeccions a la parcel·la de l'EDAR de Sant Lluís i a les instal·lacions d'ABAQUA, tant les existents actualment com les projectades (EDAR, conduccions i instal·lacions elèctriques). En qualsevol cas, no es podran iniciar les obres associades sense l'aprovació específica d'aquest projecte constructiu per part d'ABAQUA, i del replanteig conjunt de les obres a les zones de possible afecció, és a dir, a la parcel·la de l'EDAR i al camí vell de Biniancolla.

- Les instal·lacions elèctriques que s'incloguin dins el projecte constructiu hauran de ser compatibles amb la Fase I del Projecte d' "Ampliació i millora de tractament de l'EDAR de Sant Lluís" corresponent a la "Nova escomesa en mitja tensió i CMM". En particular, no es podrà projectar ni executar cap línia elèctrica que travessi, total o parcialment, la parcel·la de l'EDAR.
- En qualsevol cas, s'haurà de comprovar la ubicació en la reserva d'espai prevista a l'efecte i la seva disponibilitat i titularitat, així com l'accés a les instal·lacions de captació independent de l'accés de l'EDAR.
- S'hauran de localitzar les conduccions existents i detallar les seccions tipus del Camí Vell de Biniancolla, amb les conduccions existents d'ABAQUA, les projectades per ABAQUA (nova línia de mitja tensió), i les noves conduccions, verificant la possibilitat d'execució, tant per paral·lelisme com per creuaments. Alternativament, s'hauran de projectar les conduccions soterrades per fora del camí, per assegurar la no interferència amb les conduccions existents.
- En el cas que la captació de l'aigua depurada es faci efectuant la connexió al dipòsit de sortida existent, s'haurà de sol·licitar i aportar l'autorització dels actuals usuaris o concessionaris de l'aigua depurada, prèviament a l'aprovació del projecte definitiu. En cas contrari, s'haurà de presentar la proposta detallada de les noves instal·lacions de captació a l'EDAR, independents dels bombaments existents.
- Per al subministrament previst al bombament de captació de l'EDAR, tant si s'aprofiten les bombes i dipòsit existents com si es fa un nou bombament independent, serà necessari disposar d'un subministrament elèctric independent del de l'EDAR. Es proposa un subministrament en baixa tensió, alimentat des del CT de companyia existent a l'EDAR (actualment sobre postes i ja projectat en edifici prefabricat), fent innecessària la construcció d'un nou CMM per aquest subministrament».

Segon. Es publicarà la present declaració d'impacte ambiental al Butlletí Oficial de les Illes Balears, d'acord amb el que disposa l'article 41.3 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'Avaluació Ambiental.

Tercer. La declaració d'impacte ambiental perdrà la seva vigència i cessarà en la producció dels efectes que li són propis si, una vegada publicat en el BOIB, no s'hagués procedit a l'inici de l'execució del projecte en el termini màxim de sis anys des de la publicació, d'acord amb el que disposa l'article 21 bis del Text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears.

Quart. La declaració d'impacte ambiental no serà objecte de cap recurs, sense perjudici del que, si és el cas, escaigui en via administrativa o judicial davant de l'acte d'autorització del projecte, d'acord amb el que disposa l'article 41.4 de la Llei 21/2013.

Cinquè. Aquesta resolució s'emet sense perjudici de les competències urbanístiques, de gestió o territorials de les administracions competents i de les autoritzacions o informes necessaris per a l'aprovació.

(Signat electrònicament: 26 de gener de 2026)

La directora general d'Harmonització Urbanística i Avaluació Ambiental

Maria Paz Andrade Barberá

